

культура

щоп'ятниці

8 липня 2016 р.

і життя

Свято нескорених

стор. 2

Інтерактивність

стор. 8

Загадки для інтелекту

стор. 12

**Майбутнє в руках
ВИЗВОЛИТЕЛЯ**

стор. 3

Фото Романа РАТУШНОГО

редактор

Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

актуально

■ НОВИНКИ ТА ЗНАХІДКИ

Майстер-клас із виготовлення ляльки

Далі за програмою ми потрапили на майстер-класи. Гончарство, виготовлення ляльки, кресання ножів – і це далеко не повний перелік того, що можна було зробити своїми руками.

Одним із напрямків фесту є здоровий спосіб життя, організатори були проти алкоголю і жорстоко це контролювали – разом із поліцією та охороною. Тому відкриття спортивного майданчика стало зрозумілою та органічною подією. Цьогоріч 12 команд із Черкаської та Київської областей змагалися за кубок Холодного Яру з міні-футболу. Нагороду вибороли господарі місцевості – команда «Фенікс» із Кам'янки. Крім медалей, хлопці отримали в подарунок книги про Холодний Яр.

Спорту забагато не буває, тож змагання з армреслінгу та козацького армреслінгу (боротьба між учасниками на руках, стоячи на колоді), боротьба на поясах та перетягування канату – стали приємною несподіванкою для учасників. Переможцям дісталися сувеніри від дітей з інтернатів Черкащини.

Цього року фестиваль був благодійним: збирали кошти на допомогу дітям загиблим на війні бійцям. Протягом трьох днів вдалося виручити майже 14 тисяч гривень. «Для нас – це ще один фронт, адже ми воюємо за голови українців», – наголосила ідейний засновник, голова оргкомітету Зоя Бойченко.

А головний декомунізатор країни – Український інститут національної пам'яті – презентував постійну виставку «Україна у Другій світовій війні»: вільні змагання, спротив геноциду та лекції провідних істориків.

Василь ШКЛЯР

Організатори фестивалю: ВГО «Сокіл», ВМГО «Національний Альянс» та Самооборона Черкащини – за підтримки Черкаської обласної адміністрації. Варто зауважити, що на гутірковій сцені другого дня виступив голова Черкаської ОДА Юрій Ткаченко.

Про Гутірки і «Літературний наступ», які відбувалися у прохолодному лісі біля Малярового джерела, годі й говорити. Вони були різножанровими та різноплановими. Адже поряд із досвідченими письменниками, як-от Василь Шкляр, Любка Дереш, Сергій Пантюк, виступали молоді поети, котрі тільки починають свій творчий шлях. Так, другий рік поспіль бурхливими оваціями зустріли виступи учасників проекту «Дух Нації» – Юрія Руфа, Ігоря Бойчука та Ігоря Климовича. Відкриттям «Літературного наступу» став поет із Миколаївщини Олександр Обрій.

Рідна хата – Холодний Яр

 Єлизавета
КРАСНІЧЕНКО

Минулими вихідними у Холодному Яру відбувся «Фестиваль нескореної нації 2016».

Проїшов він у багатьох площинах: на цей інформаційно-просвітницький захід завітали представники з усієї країни.

Якщо порівнювати фест із минулим роком, то рівень значно підвищився. Адже організатори доклали максимум зусиль, аби відпочинок під час проведення дійства був насиченим та комфортним.

«Кількість локацій – збільшилась, інфраструктура – покращилась», – коментували мешканці наметового містечка, які живуть активним фестивалним життям і вже не вперше завітали саме сюди.

«Холодний Яр – фестиваль нескореної нації» – це один із найцікавіших патріотичних фестивалів. Зокрема, й завдяки вдало вибраному місцю проведення. Діброва, де дуби тримають своїм корінням схили ярів, – справжнє джерело сили, тут відчувається дух епохи визвольних змагань. Колоритні автентичні українські села Грушківка та Мельники, прикрашені вишневими садками, ставочками з рястом та

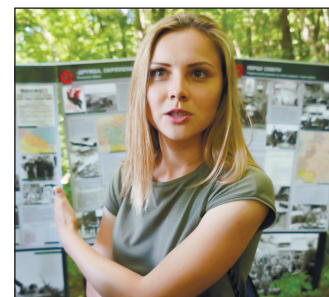

Організатори фестивалю нескореної нації та ведучі

лататтям і стежками, поміж оспіваними Шевченком височинами бур'янами, – наче переносять до серця України з асфальтово-бетонної коробки міста. Тут торкаються обр'ю безкраї кукурудзяні поля, в повітрі бринить літня спека і лунає справжня українська музика. Свято з душею – так я можу його охарактеризувати.

«Фестиваль нескореної нації» чітко та безапеляційно довів, що українське мистецтво та культура не потребують квот, адже вони є самодостатніми, самобутніми та конкурентоздатними», – поділився враженнями співведучий заходу, відомий письменник та керівник проекту «Дух нації» Юрій Руф.

Чого не вдалось – то це виспатись, адже програма кожного дня була розрахована на 16 годин. З самого ранку ведучі будили всіх своїми гучними

Зоя БОЙЧЕНКО – голова оргкомітету та ідейний засновник фестивалю

закликами, пропонували взяти участь у ранкових тренуваннях – так починався день. Після цього кожен охочий міг взяти участь в екскурсії Холодним Яром. Адже побувати у цій місцевості і нічого не побачити – то гріх.

Було кілька варіантів таких турів: піший, велосипедний... Приємно зауважити, що відкриттям «екскурсійного на-

прямку» стала організація фестивального автопробігу до могили Чорного Ворона в село Розумівка Кіровоградської області. Цю екскурсію зголосився провести кандидат історичних наук, старший викладач Інституту післядипломної освіти імені Василя Симоненка, автор книги «Отаманщина» Юрій Митрофаненко.

Прогулянка набула соціального характеру: в учасників виникла ідея спільними зусиллями навести лад на могилі отамана. «Місце поховання Чорного Ворона є не таким відвіданим, бо воно дещо віддалене від села Мельники, хутора Будда та інших локацій "холодноярського паломництва". Коли ми говоримо про Холодний Яр, то зазвичай асоціації виникають із Черкаською областю. Певною мірою – це так, адже це був центр Холодноярської Республіки. Однак географічно, політично і кадрово Кіровоградщина теж причетна до того.

На жаль, Кіровоградська область не обрала стратегічним напрямком культ козацтва, бо більше тяжіє до імперської символіки. Втім, єдина могила Чорного Ворона (Миколи Скляра) розташована саме тут... Трагедія під Розумівкою – одна зі знакових частин книги Юрія Горліса-Горського», – розповів Юрій Митрофаненко.

Яскраві вечори і ночі

Свою унікальність відзначився Антон Стрілець, що у перший день виступив на акустичній сцені.

Він один із трьохсот музикантів світу, хто володіє інструментом із неперевершеним звучанням та неймовірною мелодикою – hang.

Музична сцена – це час, коли всі змогли відірватись, насолоджуючись українською музикою. Тож із холодноярського майданчика звучали пісні українських гуртів: «Колір Ночі», Haspyd, Go-A, «Тінь Сонця», «Простір», «Точка Опори», «Проти Течії». З Білорусі завітав цікавий і дуже потужний гурт – Zatoczka. А від енергетики хедлайнерів фестивалю – «Кому Вниз» і

Антон СТРИЛЕЦЬ грає на унікальному інструменті

«Козак Систем» – мало не загорівся ліс.

«Я хотів би, щоб людей, які не знають історії краю, які її не цінують або не розуміють, що тут особливого, – ставало все менше і менше в Україні. Ми ж перечитали книги Романа Ковалю, Юрія Горліс-

Горського і Василя Шкляра, тому знаємо, куди приїхали. Ми багато виступаємо і маємо можливість відчуття цю енергетику. А тим, хто тут живе, дуже пощастило», – поділився враженнями після виступу лідер гурту «Козак Систем» Іван Леньо.

Загалом атмосфера на фестивалі була домашньою, енергетика – надпозитивною. «У минулому році я приїхав і дивився на все великими очима, мені було все цікаво і незвично. Цього року – ніби повернувся додому», – розповів учасник заходу, воїн АТО Олег Гавриленко.

А я ніколи у житті не забуду моменту, як о 5 ранку прокинулася від співу Тараса Силена, і мене це не обурило, а навпаки – надихнуло на новий день. Романтика туристичної мандрівки, чарівного лісу і патріотичної енергетики – в одному флаконі, який кожен із нас повів у своє місто.

Еліза СОЛОДКА

редактор
Світлана СОКОЛОВА

наголос

ЮНА НАДІЯ ІЗ ЗОНИ ТРИВОГ

Виставку творів Юрія Неросліка організатори поєднали із виставкою робіт 15-річної Лілії Дорошенко, яка живе у прифронтовій зоні, в місті Покровську (колишній Красноармійськ) Донецької області.

Почалася війна, а дівчинка... стала писати картини. Відвідувачі можуть побачити полотна, які Лілія створила після початку протистояння на Сході.

Талановита дитина самостійно навчилася змішувати олійні фарби, вимальовувати фон, зараз самотужки вивчає анатомію, читає професійну літературу. Спочатку малювала по квадратиках і поступово перейшла до написання пейзажів з натури. За два роки з-під її пензля вийшло понад 50 робіт: українські пейзажі, портрети і натюрморти.

Юну художницю помітив і підтримав голова Донецької ОДА Павло Жебрівський. Їй запропонували зробити виставку в рідному Покровську. Потім іще кілька виставок – і визнання на Міжнародному фестивалі дитячо-молодіжної творчості «Литовська феєрія» у січні 2016 року. Лілія зайняла перше місце в номінації «Образотворче мистецтво».

А 25 червня дівчина стала переможницею Всеукраїнського конкурсу дитячого малюнка «Україна: шлях до миру». Робота «Врятуй та збережи», що представлялася на виставці в Українському домі, експонується разом з іншими в Музеї гетьманства.

Творчість Лілії вельми популярна серед ровесників, багато яких, побувавши на її виставках, теж малюють, долучаються до культурологічних програм.

Реаніматор бойового плаката

Світлана СОКОЛОВА

Презентовано вперше розроблену серію патріотичних плакатів про українське козацтво. Автор – учасник АТО Юрій Нерослік.

Виставка під назвою «Де козак – там і Україна!» відкрилася у столичному Музеї гетьманства. Творець потужного за енергетикою мистецтва відчув випробування вогнем на собі. Уродженець Луганщини, який проживає у Харкові, добровольцем пішов до армії, пережив «Гловайський котел», побував у шпиталі, потрапив у місто Щастя на Луганщині. І весь цей час малював плакати. Демобілізувавшись восени 2015 року, продовжує займатися цим затребуваним і дієвим у наш час мистецтвом.

«Нині важливість українських символів для підтримки бойового духу нашої армії, волонтерів, тилу, молоді важко переоцінити. Однак офіційні пропагандистські структури переймаються тим в останню чергу. Хоча ми давно звертаємо їх увагу на численні розробки арт-директора нашого Музею Юрія Неросліка, – висловлює стурбованість директор Музею плакату при часописі «Музеї України» і головний редактор цього журналу Віктор Тригуб. – Є кілька яскравих виставкових серій для наших захисників, більше 1000 оригінальних макетів – виберіть, допишіть потрібні гасла і запустіть у друк як плакати, календарі, біг-борди, елементи агітації».

В умовах, що склалися, команда Музею плакату і Юрій Нерослік працюють за

Юрій НЕРОСЛІК, Галина ЯРОВА та Віктор ТРИГУБ

Погляд з окопу

волонтерською методикою – все роблять самі. Створюють плакати, роздруковують, доставляють у зону АТО, організують виставки. Експозиції розгортають у прифронтовій зоні, школах, вишах та музеях мирних областей. Уже відбулося більше 100 виставок!

«Майже у всіх музеях Донецької області тривають покази його робіт, – звертає увагу Віктор Тригуб. – Працюємо багато в Донецькій області, з Управлінням культури обласної державної адміністрації, і пересвідчилися, що Донбас розуміє силу мистецтва. Постійно возимо туди художників Захід-

ної України, а донецьких – в інші міста, що сприймається позитивно».

«Мої плакати закликають звернути увагу на те, що ми є козацькою державою, отже, козацька воля мусить бути присутня у кожного чоловіка, – каже Юрій Нерослік. – Ну, а картини – це ліричний куточок душі. На одних плакатах – козаки й АТО, а на інших – єврогасла. Ми йдемо в Європу, отож і з'явилися вони».

Юрій акцентує на виховній силі патріотичного плакату: «Діти дуже добре сприймають виставки. Це наше майбутнє, яке треба виховувати і піднімати, а в школах часом, крім українського прапора, нічого й немає, а повинні бути куточки з тематикою Майдану та воєнних подій. Ось пошта випустила марку на основі плаката, представленого на виставці, що теж впливає на патріотизм».

«Відновити патріотичний плакат в Україні, – це дуже сильно, – вважає Галина Ярова, директор Музею гетьманства. – Зараз Україні він дуже потрібен! По роботах Неросліка можна відчувати АТО. До того ж вони мобільні, їх можна перевозити».

Бажена Миротворець прийшла на Майдан, аби заспівати своїх пісень. А під час «Гловайська» вона їздила до Маріуполя, виступала перед захисниками. Виконала свою пісню (Бажена – автор музики) «Я тебе дочекаюся з війни» на слова відомого поета Олега Побрежного, автора збірки «Герої не вмирають!», який теж завітав на презентацію та пісню, що стала народною, – «А мене вбили на Майдані...».

«Я підтримую майстра плакату, бо людей, які люблять Україну отак – справою, – дуже мало, і я рівняюсь на таких», – каже співачка. Присутніх потішила маленька донечка Бажени, яка жваво цікавилася плакатним мистецтвом, надто намагаючись відчувати його на дотик. «Стефанія – дівчинка Майдану, адже саме там ми з чоловіком познайомилися», – з любов'ю дивлячись на маленьку, каже мама.

Квіти з мінного поля

Юрій Нерослік узяв дитинку на руки. Поглянувши на нього з дівчинкою на тлі патріотичних плакатів, багато хто зрозумів: майбутнє – у руках визволителя, сила котрого помножена на силу мистецтва, яке він створює.

Фото Романа РАТУШНОГО

редактор
Христина ДИЧКО

культура і війна

■ ОБРАЗА НА СУСІДА

В умовах війни у кожній нації є вибір. Можна воювати чесно, а можна й обманути сусіда.

Фіни у 1939 році не дорікали своїм співвітчизникам – етнічним росіянам за наступ військ «іхнього» Сталіна. І місцеві росіяни здебільшого виправдовували довіру титульної нації, воювали за свободу спільної батьківщини – Фінляндії. Хто тепер згадає про російський сепаратизм у Фінляндії? Не чути такого. Фінській мові з боку росіян давно нічого не загрожує. І не тому, що відсоток росіян у довоєнній Фінляндії був менший, ніж, скажімо, в сучасній Естонії. Просто була війна і мудра політика фінської політичної верхівки, зокрема й фельдмаршала Густава Маннергейма. Той свого часу був генерал-лейтенантом царської армії і добре знав менталітет росіян.

Це позитивний досвід минулого століття. Є й негативний.

■ НАТЕРПІЛИСЯ ГУЦУЛИ

Маріуполець Михайло МАРТИНЮК: «Українська культура – це те, чого нам тут завжди не вистачало...»

Буває, що патріотична інтелігенція переглядає ставлення до сусідньої нації. І найчастіше після воєнних конфліктів. До Першої світової війни румуни в складі Австро-Угорщини були на такому ж становищі, як українці, словаки, хорвати, чехи. Про добрі стосунки з ними пише у книзі «До волі» колишній президент Гуцульської Республіки (1918–1919) Степан Ключурак:

«У Сиготі жило багато румунської інтелігенції, яка в часи мадярської влади приятелювала з українською. Дружні відносини існували між нашими і румунськими студентами. Зближувало віросповідання (румуні також були греко-католиками). У дні спільних свят місто Сигіт втрачало мадярський характер, бо на вулицях більша частина населення говорила по-українському і по-румунському. Коли однак в кінці 1918 року розпочалась боротьба обох народів за визволення з-під мадярської влади, наші дороги розійшлися...» Мінімізація угорської складової Сигота і посилення української та румунської відбувалося внаслідок союзу. Та коли у румунів з'явилася можливість захопити частину українських етнічних територій, вони пішли на це. А попереду була Друга світова війна, диктатура Антонеску... – натерпілися брати-гуцули. Та хіба ж лише вони? Дісталося і населенню так званої «Трансїстрії», земель, які зі згоди Гітлера окупували румуни.

Ризик конфліктів на міжнаціональному ґрунті є у зросійщеній Одеській області. Коли в процесі децентралізації спробували об'єднати молдавське село Кам'янське з болгарською Виноградівкою, то болгарі запротестували: «Не можемо пробачити молдаванам часів, коли нами керували румуни, – знущалися, били селян, примушували тяжко працювати...»

Скільки років пройшло після війни, а образа залишилася і впливає на конфігурацію міжнаціональних стосунків.

Зміна ідентичності

Сергій ЛАЩЕНКО

Війна – це відкриття шлюзів для прискореної зміни ідентичності.

Ідентичність в мирний час може змінюватися, але в період бойових дій все відбувається значно швидше, і наслідки змін триваліші. Бо війна – це масштабне перемішування населення. Після початку Великої Вітчизняної, за наказом Сталіна, німців із Криму та Поволжя зірвали з насиджених місць і відправили на схід – до «трудових армій». У рідні краї вони не повернулися. «Зачистили» й поляків на землях Західної України та Західної Білорусі, скерувавши до Сибіру. Он американці, які демократи, – і ті під час війни тримали своїх японців у спецтаборах, аби ті не зробили диверсії. Так буває в період глобального військового протистояння. А під час громадянських воєн? Законімирними є переміщення чималих груп людей.

У Холодному Яру, що на сході Черкащини, воювали не лише дядьки з Чигиринщини, але й махновці з Гуляйполя, ба – навіть кубанці. Якби перемогли повстанці, то нащадки осілих у Холодному Яру «східняків» могли б із гордістю згадувати про свої нетутешні, але не менш

Лемки також воюють в зоні АТО

престижні корені. На жаль, перемогли більшовики, і після ґрунтовних зачисток там майже не залишилося навіть місцевих чигиринських патріотів, не кажучи вже про кубанців. Перманентна деукраїнізація поетапно відбувалася на Донбасі. Найжорсткішою вона була в 20-і роки минулого століття, після Другої світової та ось зараз – на окупованих ворогом територіях.

ДЕПОРТАЦІ І МЕХАНІЗМИ «ВИДАВЛЮВАННЯ»

Вони описані польським дослідником українського походження Юрієм Гаврилюком у статті «Біженство з Лемківщини». Автор робить акцент на ефективності того-

часної російської пропаганди, яка нагадувала нинішню, ки-сельовську:

«Мешканка Святкової в червні 1915 року вже була під Києвом і про причину втечі писала так: «Всі пішли до Росії. Бо там німець робить велику біду: обрізує вуха, носи, руки, а потім відпускає... Тікали ми усі і тільки оглядалися, щоб нас німець не зловив...»

Як це нагадує наші дні, коли ідеологи і практики «руського мира» дезінформували значну частину населення Харкова, Донецька, Одеси, повідомляючи про наближення «неонацистів» з УНСО та жорстоких «правосеків». За сто років нічого не змінилося? Бо й під час Першої світової війни росіяни придумували щось на

кшталт «распятих мальчиків» та «снегирей»...

Священик Михайло Жук пояснював настрої населення так:

«Отся еміграція відбулася не з причини симпатії до москалів, але з причини страху, який нагнали безсовісні російські війська, що нібито надходять війська (мадярські і німецькі) мають допускати до злочинів. В дійсності єднак мадярів не було. А полки німецькі і слов'янські надзвичайно людяно з населенням тут обійшлися...»

Далі читаємо: «Не лише мешканці Лемківщини вирішили тікати разом з російським військом. Кількість біженців, які 1915 року потрапили з Галичини в межі Російської імперії, обраховують на сто і більше тисяч. З листів, спогадів та описів окремих місцевостей видно, що більші чи менші групи втікачів вирушили практично з кожного села, яке у квітні 1915 року лежало на схід від лінії фронту...» Як це нагадує позаминулорічний психоз на Донбасі, коли, нажахані казками про «правосеків», місцеві бабусі готові були лягати під українські танки! Але нас передусім цікавить те, що й національний склад населення, і культурна конфігурація регіону під час війни може суттєво змінитися.

Єство протестує

Молоді донеччани Дар'я БАГЛАЙ і Данило ТЮРІН в гостях у львів'ян

логії. Вчився в Ленінграді, полюбив це місто, але й повернувшись до рідного Луганська, продовжував вважати себе стовідсотковим росіянином. І тільки ця війна на Донбасі змінила все. Побачивши прина-

ди «руського мира», я відчув, що українська складова мого єства протестує! Тепер я відчуваю себе вже не росіянином, а українцем, і мрію про визволення рідного краю від загарбників...»

Так, війна змінила Донбас. В тому числі і його ослаблену упродовж XX століття проукраїнську частину. Вона суттєво активізувалася! Нещодавно я був свідком того, як зовсім юні Дар'я Баглай з Краматорська та Данило Тюрін із Маріуполя приїхали до Львова, щоб налагодити контакти з керівництвом товариств «Лемкіщина», «Надсяння» та «Холмщина». Адже проблеми тогочасних переселенців стали зрозумілі і мешканцям нашого Сходу.

У юних донеччан з'явилося бажання краще вивчити ситуацію з переміщеними в повоєнній Галичині, поїхати на «Лемківську ватру», зняти фільм про культуру лемків і упродовж навчального року показувати його в школах Донбасу.

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

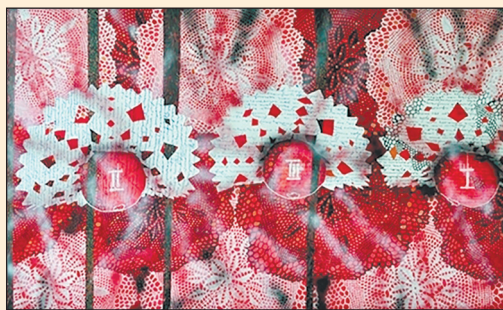
у місті лева

ПОБОРОТИСЬ ЗА «ЄВРОБАЧЕННЯ»

Депутати Львівської міськради на останній сесії ухвалили рішення про участь Львова у відборі міста та арени для підготовки і проведення в Україні «Євробачення 2017». За відповідну ухвалу проголосував 41 депутат.

Львів має подати заявку та запит на отримання специфікації, технічних вимог для проведення пісенного конкурсу до 8 липня.

ЕТНИКА В СУЧАСНОМУ

У Львівському палаці мистецтв презентували твори українських митців – «Килим. Сучасні українські митці».

«Завжди актуальні теми життя і смерті, мінливості людської долі, закодовані у килимових візерунках, з особливою гостротою постають за нинішніх, вкрай драматичних і бурхливих обставин існування нашої країни» – розповів співкуратор проекту Ігор Абрамович.

ТЕАТРИ ЗВІДУСІЛЬ

Виконавці з України та з країн ближнього зарубіжжя відкрили у Львові II Міжнародний фестиваль театрів ляльок «І люди, і ляльки».

Посідали на вози і поїхали по селах, як у старі добрі часи, коли вистави показували на площах просто неба. Так почався захід, а після мандрівної частини стартували фестивалі вистави на львівських сценах. Загалом під час дійства виступили 17 колективів з Литви, Білорусі, Грузії та 9 міст України.

«ОНОВЛЕННЯ ТРАДИЦІЙ»

У Львівському Музеї Іоана Пінзеля презентували виставку ікон «Оновлення традицій». Експозиція представляє ікони викладачів та студентів кафедри сакрального мистецтва ЛНАМ і приурочена до 20-ліття кафедри.

«На виставці представлені роботи студентів, які навчались на кафедрі за весь час її існування, а також роботи викладачів. Значна частина образів експонувалась на виставках у музеях Польщі, а також довгий час у музеї "Бойківщина" в Самборі», – відзначив митець Роман Василик.

За двадцять років у Львівській академії мистецтв уже сформувалась ціла іконописна школа, яка має впізнаваний стиль, а її вихованці відомі не лише в Україні.

Смерть, що промовляє...

Надія ПАСТЕРНАК

Львів попрощався із загиблим в АТО оперним співаком Василем Сліпаком.

Його занесли у Гарнізонний храм Петра і Павла під оплески, виносили труну під оплески, похоронна процесія йшла по місту, аплодуючи, і під оплески тіло Василя Сліпака опустили в могилу.

Такого похорону Львів уже давно не бачив, хоча у нас мало не щотижня когось ховають – із «зони АТО». Траурна хода на Личаків чи на Янівський цвинтар, або ж кудись у глибинку області – уже звикла картина нашого теперішнього життя.

Смерть Василя Сліпака по-особливому сколихнула львів'ян. Він загинув від кулі снайпера біля селища Луганське тоді, коли Львів гуляв на «Альфа джаз фесті»

Наскільки це морально – влаштувати гульбища у центрі Львова під час таких траурних подій в Україні – питання і до львівської влади, і до центральної, але воно, здається, риторичне. Чи ми так виграємо війну, коли одні п'ють-гуляють, а інші – гинуть? Коли траурні процесії ідуть паралельно з різноманітними розважальними заходами?

І це стосується не лише Львова. Наш цинізм дійшов до того, що новоспечена поліція Вінниці зупинила жалобний

похід, аби проїхали спортсмени на велосипедах. Та споконвіків наші діди-прадіди дають дорогу померлому, не можна ж поперед покійника!

Про це промовляє своєю смертю молодий чоловік Василь Сліпак, який мав прекрасне майбутнє у вільному світі. Він закінчив Львівську консерваторію і відразу ж був запрошений до Паризької опери. Співав на сценах Будапешта, Лос-Анджелеса. Нью-Йорка і Парижа. Прожив у Франції дев'ятнадцять років, а два роки тому пішов добровольцем на фронт у складі 7-го окремого батальйону ДУК. Був активним волонтером. Час від часу їздив до Франції, недавно ще відспівав там вісім концертів. Приїхав до брата Ореста у Київ, а звідти – на Схід. Нікому з рідних про це не сказав.

На похорон Василя приїхали його колеги по опері з Франції, друзі з різних країн світу, французькі журна-

лісти, прийшла вся мистецька еліта Львова, усі небайдужі львів'яни. На устах людей – Василева загибель і ті останні гульбища за російські гроші. Може, саме ця смерть змусить їх припинити?

Василя ховали без звиклих промов представників влади і громадськості. Владика Венедикт, який відспівував Героя, передав присутнім побажання родини: ніяких промов, лише – молитва. Кілька слів сказав хіба брат Василя Орест. Властиво, подякував усім за підтримку і поділився маленьким спогадом

про останню зустріч із братом, який за тиждень перед смертю гостював у нього.

«Він був якийсь дуже світлий, мало їв, багато молився, говорив повільно, мав якісь дуже світлі думки. Він мало з ким спілкувався. Раніше, коли приїжджав, то до нього черга була: політиків, різних організацій. Цього разу він був дуже спокійний. У мене не виникло навіть якоїсь думки, що він воювати їде, а на серці чомусь було тяжко».

...Молитовний спів у храмі і на кладовищі час від часу переривав дикий крик матері. На Личаківський цвинтар вона їхала у «швидкій». А тіло сина везли, а потім несли під спів «Дударика», вихованцем якого він був, під оплески, під речитатив «Герої не вмирають!»

Так, маємо ще одного Героя. Львів'яни уже подали петицію про присвоєння цього звання Василеві Сліпаку і про перейменування вулиці російського композитора Чайковського – на честь Василя Сліпака.

Фото Йосипа МАРУХНЯКА та з Інтернету

«Тіні...» вийшли з тіні

У Львівському палаці мистецтв презентували масштабний проект «Тіні забутих предків».

Він присвячений 50-річчю виходу на екран всесвітньовідомого фільму Сергія Параджанова.

Експозиція, представлена в Києві, у Львові виглядає дещо по-іншому.

Організатори спілкувалися з різними людьми, які працювали над стрічкою. Наприклад, з Мирославом Скориком, автором музики до фільму; з письменником Іваном Драчем, який тоді стажувався як сценарист; з Ларисою Кадочни-

ковою, що виконувала головну роль – Марічки; з режисером Романом Балаяном, який вважає себе учнем Параджанова.

Також із гуцулами, котрі були задіяні в масових сценах, з родичами газдів, що у них жив під час зйомок Параджанова.

Презентовано артефакти гуцульської культури, представлені у стрічці, яких можна торкнутися, навіть одяг головних героїв; а також роботи сучасних митців – Тіберія Сільваші, Миколи Малишка, Антона Логова.

Фільм можна переглянути у тихому кутику одного із залів, а також посміятися з коміксів на тему картини. Охочі можуть узяти участь у культурно-просвітницьких заходах, що супроводжуватимуть виставку ще упродовж двох тижнів.

Надія ПАСТЕРНАК
Фото Йосипа МАРУХНЯКА

редактор
Христина ДИЧКО

пам'ять

«ДВА МЕТРИ ЗРОСТУ... І ПРАВДА З УСТ»

Василь Сліпак заповнював собою увесь простір, незалежно від того, у якому середовищі перебував. Усюди його сприймали за свого, і він не цурався жодного, хто йшов йому назустріч. Напевне, саме тому, почувши страшну звістку, так важко вірити в непоправне. І так багато доброго хочеться сказати йому навздогін.

Людмила Чичук (піаністка, волонтер):

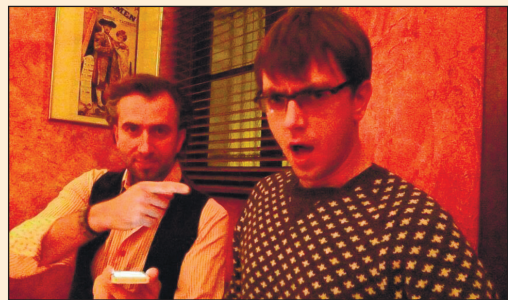
Наша перша зустріч – у Парижі, в березні 2015 року. Василь запізнюється. В очікуванні – я трохи нервую: як мені його впізнати у натовпі людей, що скупчилися на площі біля фонтану. Адже ніколи в житті його не бачила... І ось ще здалеку помічаю височенного стрункого Козака у чорному береті з тризубом, у військових берцях, з червоно-чорною символікою на одязі, котрий через усю вулицю гучно кричить «Слава Україні!»

Алла Лазарева (журналістка, волонтер, працює в Парижі):

Василь Сліпак запам'ятався людиною без страху, кришталеву чесною, вимогливою до себе та інших, скромною, попри яскраву професійну кар'єру. Не цурався сам складати посилки на фронт і дітям-сиротам, сам тягав їх на відправки.

Сильна, порядна, чудова людина, якої вже дуже бракує.

Володимир Омелян (міністр інфраструктури України, волонтер, брат В. Сліпака):

Василь Сліпак та Володимир Омелян

Він був Енергією, сповнений оптимізму. ... Як важко б не було – посміхався, жартував, дивився в небо. Йшов уперед.

Два метри зросту, прямий хребет і правда з уст. Він жив тим, що робив. Не просто співав, а був героєм сцени. Так і воював. Не розповідаючи про саму війну.

Любив друзів і подруг, твердо відрізував ворогам, жив Україною.

Це була його галицько-сліпаківсько-омелянівська затятість – вірити в те, що саме йому під силу все. Безмежно товариський, готовий віддати останнє...

Сцена була його покликанням. Це був його Голівуд. До неї він йшов змалку.

«Дударик», Гран-прі у Франції, Паризька опера – досягнення не лише особисті, але й, як здавалося нам, всієї України і нашої родини.

... Майдан дуже змінив його. Він надривно переживав, що не з нами на цьому задимленому квадраті, писав, дзвонив, шалено організовував підтримку нашої боротьби на теренах Франції.

А потім зник...

І написав мені тихо з АТО, попросивши нікому про це не говорити, бо він на війні. Довго відмовлявся від допомоги, але щиро дякував, коли вона надходила.

Після першої війни повернувся іншим. Ще міцнішим, впертішим, сконцентрованим на важливих речах...

Загинув, як справжній козак, яким хотів і був, зі зброєю в руках...

Вічна Пам'ять, Брате!

Христина ДИЧКО

Нині про нього говорять уся країна. Загинув Василь Сліпак.

29 червня – від кулі снайпера... Смертю хоробрих... Невимовне горе. Одна з тих втрат, передчуття якої виникає задовго до... І ніщо вже не заповнить цієї порожнечі. І бракує слів, аби висловити всю гіркоту і біль, описати вселенську скорботу українського народу та світової спільноти.

Масштаби його величчя, його таланту і саможертвності дозволяють нам сьогодні впевнено стверджувати: так дорого ми ще не платили.

Складно пересічному українцеві осягнути, як можна було проміняти роботу в Паризькій опері, сите європейське життя – на пил війни, фронтний аскетизм і щоденну небезпеку. Прикро визнати, але багатьом і по його смерті не вдається цього зрозуміти.

Лише віритися: тепер маємо надзвичайно сильного небесного охоронця, який своїм потужним голосом, своєю міцною рукою тримає небо над Україною. І його сила та молитва – спільно з іншими нашими янголами, які віддали свої земні життя країні, – допоможуть нам нарешті подолати всю російську нечисть.

Василь Сліпак народився на Львівщині, свого часу був солістом хору «Дударик». У далекому 1997-му, щойно завершивши навчання у Львівській консерваторії, він починає співати у Паризькій опері. Сво-

Велетенський духу

У Парижі

їм голосом завойовує не лише Францію, але й усю Європу та світ. Стає володарем численних нагород та переможцем багатьох конкурсів. Виконує твори Каччини, Фальконьєрі, Скарлатті, Стефані, Вівальді, Тенальї, Вінчі, Страделлі, Лотті, Моцарта, Березовського, Бортнянського (партію Алкіда) та інших композиторів.

Блискуча сольна кар'єра, однак, не спровокувала зіркової хвороби. Він завжди залишався щирим, відданим власним ідеалам, любив понад усе життя та Україну і відчайдушно вболівав за її долю.

Високий, статечний, сильний, талановитий красень-козак – Василь наче постав із якоїсь старовинної історичної книги. Здавалося, таких у наш час просто не буває вже.

Як розповідають його близькі, герой дуже переймався, що не зміг побувати в Україні під час

подій Революції Гідності, бо був скований у своїх діях контрактом із Паризькою оперою. Тож робив усе можливе для своїх співвітчизників у Парижі: брав активну участь у місцевому Майдані, займався волонтер-

«Я поєдную в собі дві частини: в одній я артист, який грає різні ролі, а в іншій – я справжній, і таким я є в Україні, – сказав у нещодавньому інтерв'ю для видання «Українська правда» Василь Сліпак – і в цьому був увесь він. – Усі найкращі моменти свого життя я проживаю на Батьківщині, і думаю, багато українців зараз би мали відчувати унікальність історичного моменту. Насправді ми народилися 2 роки тому. І тепер наше завдання – перемогти у цій війні і вистояти».

Згодом він ще не раз повернеться до Парижа з Батьківщини, лише останнього разу Україна його вже не відпустить...

За спокій Василеної душі молитесь увесь світ, богослужіння проводять у Парижі, в Римі, Києві, Львові, Дніпропетровську – у великих містах і невеличких... Йому вже зараз присвячують свої мистецькі твори ті, кому болять.

Василь Сліпак із родиною загиблого воїна Василя Кіндрацького. Париж

ством – разом із організацією «Українське братство», давав благодійні концерти, всіляко допомагав дітям, які втратили на війні батьків.

У вересні минулого року Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет нагородив Василя Сліпака медаллю «За жертвність і любов до України».

І як тільки з'явилася можливість – подався на Схід: воювати. Долучився до 7-го окремого батальйону «Правого сектору», якому допомагав як волонтер.

Він обрав для себе позивний «Міф» – скорочено від «Мефістофель» – на честь героя опери «Фауст», партію якого виконував.

Президент України Петро Порошенко нагородив загиблого співака орденом «За мужність» І ступеня.

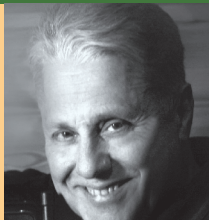
«Співом його вітри будуть будити приспаних...» – пише Наталія Крісман у вірші-присвяті Василеві Сліпаку. Справді, трагедія так гучно пролунала на весь світ, а її відлуння і досі прокочуються вустами вражених, що прокидаються навіть найбільш байдужі до цієї сучасної російсько-української війни.

Є щось символічне і щось містичне у загибелі Василя Сліпака. Що саме – думаю, зрозуміємо згодом. Поки складно навіть усвідомлювати, що сталося...

Зліва направо: Алла Лазарева, Наталія Кочубей, Василь Сліпак, Людмила Чичук, Андрій Василик, Володимир Ткаченко

редактор
Роман РАТУШНИЙ

фотокраїна

Співець Криму

Роман РАТУШНИЙ

Зустріч з Анатолієм Ковальським, відмінником лісового господарства України, талановитим фотографом, відбулася в Києві.

У зв'язку з окупацією Криму, він був змушений покинути півострів і переїхати на материк.

– Народився я на Вінниччині в 1950 році, закінчив Львівський лісотехнічний інститут. Кандидат економічних наук – захистив дисертацію на тему «Стратегія розвитку лісового господарства Криму», все життя працював у лісовій галузі, 13 років очолював цю сферу в Криму. Заслужений працівник сільського господарства України в галузі лісового господарства, лауреат Премії Ради Міністрів Криму із розвитку лісового туризму.

Заслужений працівник лісового та мисливського господарства АР Крим. У 2013 році на прес-конференції свідомо відмовився від цього звання, бо воно було присвоєно людині, яка цього не заслужила.

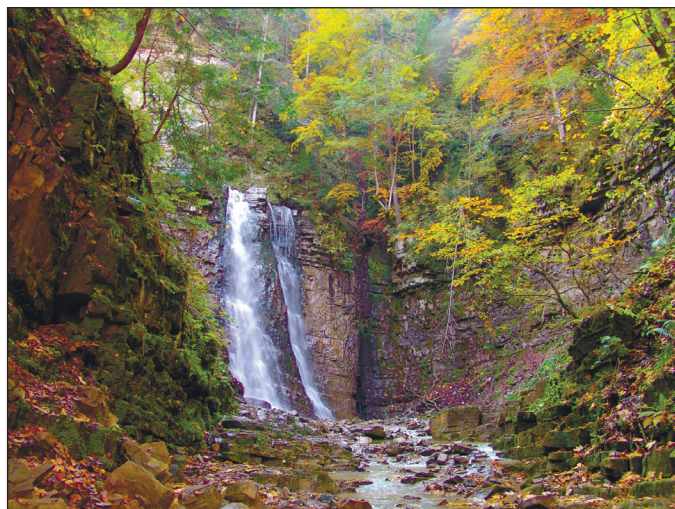
Зараз працюю в Чернівцях доцентом кафедри ботаніки, лісового та садово-паркового господарства.

– Вас іще знають як людину, що займається активною громадською діяльністю.

– Ще до окупації Криму я був головою Піклувальної ради Української школи-гімназії в Сімферополі, а також головою ГО «Зелена планета – Крим».

– Окрім своєї основної професійної діяльності, Ви захоплюєтесь фотосправою...

– Так. Я заступник голови Фотографічного товариства СКУ в місті Сімферополі, член Національної спілки фотохудожників України, член Королівського фотографічного товариства Великої Британії. Маю в доробку близько двадцяти персональних фотоекспозицій. Після виставки в Харківській художній академії промислового дизайну в 2001 році мені присудили звання почесного професора кафедри графіки цієї академії, до речі, це була моя перша фотовиставка.

– Переглядаючи Ваші фотознімки, розумієш, що один із найулюбленіших жанрів – пейзаж. Півострів став для вас натхненням?

– Я прожив у Криму з 1977 по 2014 рік, там у мене народилися діти, і це для них Батьківщина. В Криму я став тим, ким я є зараз. Я люблю цю землю і людей, які там живуть, але я не люблю тих, хто несе війну, руйнує мирне життя. Мій девіз: «Жити з любов'ю та з любов'ю перемагати».

Фотографія – це моє хобі, яке є логічним продовженням моєї роботи. В основному це пейзажі. Ціль – прищепити жителям, а також гостям Криму любов до півострова і бажання шанувати цей чудовий край. Зараз мене приваблюють також об'єкти культурного та історичного значення, збереження цих пам'яток архітектури, а також самі люди, які творили історію України та продовжують це робити.

– Які улюблені місця в Криму для фотозйомок?

– Найцікавіші – там, де ще не був, – нові території. А улюблені можна назвати: Карадаг, Новий світ, а взагалі це увесь Крим.

– Формула успіху фотографії. Вона існує, чи все віддано на долю удачі?

– Мабуть, формула у всіх різна, але я знаю, що фотокамера повинна бути завжди поруч, можна сказати, потрібно з нею спати. Адже найцікавіший кадр – неочікуваний, особливо, коли об'єкти перебувають у рухомому стані. Дуже важливо робити аналіз фото, і не тільки своїх, брати участь у фотовиставках, а також у діяльності фотоклубів. Навчитися в калюжі бачити не калюжу, а зірки.

– А крім пейзажних фоторобіт, про що ще б хотіли розповісти?

– Мені хотілось би згадати про проект з поетесою Олею Тимохіною. Оля писала вірші про природу, квіти, дерева – і взагалі вся її творчість наповнена любов'ю до навколишнього середовища. Одного разу вона звернулася до мене з проханням надати мої світ-

лини для ілюстрації її поезій. На це я зразу ж погодився. Ми спільно видали збірку, яку роздали у школи та бібліотеки Криму. Згодом я ще багато разів використовував цю книжку при проведенні уроків екології в початкових класах.

– «Зелені чоловічки» потрапили у Ваш об'єктив? Чи є у Вашій колекції фото окупації Криму?

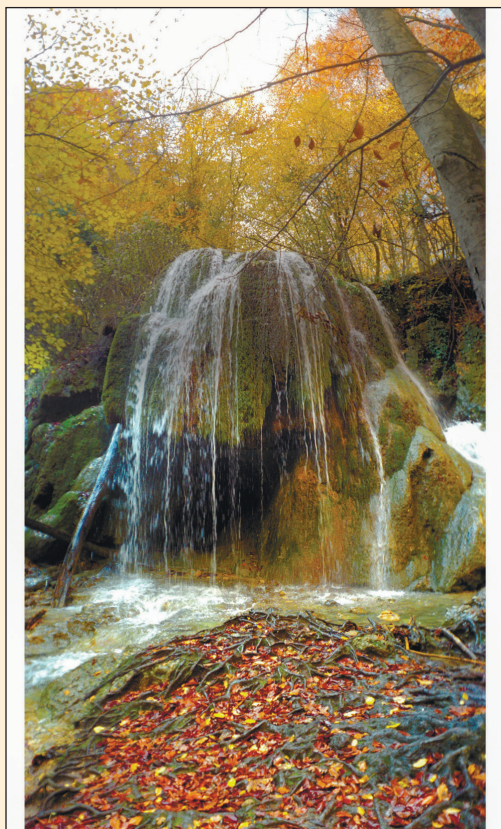
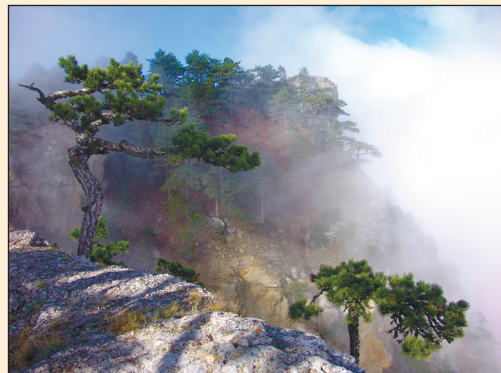
– Період окупації Криму для мене є особливим, я собі раніше не міг навіть уявити, наскільки підло та цинічно, як по-зłodійськи станеться загарбання півострова.

Багато є фотографій про ті часи – часи «зелених чоловічків». Думаю, згодом це буде окремий проект. До речі, з 9 по 20 березня 2014 року я перебував у полоні російських спецслужб, а потім мене депортували в Україну. Після того я в Криму більше не був.

– Ви зараз у ролі внутрішньо переміщеної особи. Чи продовжуєте фотографувати? І якщо так, то що саме?

– Своє хобі я не залишив. Наразі знімаю пейзажі – тепер уже всієї України, зокрема Карпат. Тут мене приваблює природа, історія краю, його люди. Разом з однодумцями створили фільм – «Буковина туристична», готуюся провести фотовиставку до дня незалежності України «Моя країна Україна».

Взагалі про Анатолія Ковальського можна розповідати це багато цікавого. Але про фотографа краще говорити його роботи. Світлина майстра – це його душа. Вони наповнені любов'ю до Батьківщини, добром і, можливо, в них трохи більше закоханості у півострів Крим.

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

фестивалі

■ SUMMER OPERA FEST 2016

Під такою назвою у Харківському національному академічному театрі опери та балету урочисто відкрито літній фестиваль.

З цієї нагоди солісти театру, хор і оркестр дали гала-концерт, в якому виступили провідні співаки оперного театру і запрошені гості.

Концерт розпочався ще в фойє, де за півгодини до початку вистави, вже традиційно, глядачі змогли зануритися в атмосферу театральні-костюмованого перформансу, сфотографуватися з артистами, одягненими в національні українські костюми і костюми європейської знаті XVIII століття.

Заступник міністра культури України Тамара Мазур взяла участь у церемонії відкриття. Вона привітала учасників і гостей зі значною мистецькою подією, побажала успіхів і гарних вражень від яскравих її подій, а також передала колективу театру привітання і квіти від Євгена Нищука.

Так сталося, що відомий у всьому світі український оперний співак, соліст Паризької опери Василь Сліпак, що за покликом серця захищав Батьківщину, в ці дні трагічно загинув у зоні АТО. Присутні вшанували його хвилиною мовчання... У пам'ять про всіх загиблих Героїв України соліст Паризької опери, харків'янин Сергій Стільмашенко виконав українську народну пісню «Чуєш, брате мій».

Програма гала-концерту включала в себе шедеври української та світової оперної класики. У цей вечір на сцені театру виступили й гості фестивалю: соліст Національної опери України імені Т. Шевченка, народний артист України Тарас Штонда і соліст Паризької опери Сергій Стільмашенко, який, до слова, бере участь у програмі фестивалю Summer Opera Fest 2016, виконуючи партію Самсона в спектаклі «Самсон і Даліла».

Упродовж десяти фестивальних днів увесь колектив Харківської опери демонструє глядачам свою майстерність, представивши кращі оперні та балетні вистави репертуару театру, в тому числі прем'єри цього сезону. Так, опери «Чіо-Чіо-сан» і «Самсон і Даліла» звучатимуть в оригіналі італійською та французькою мовами. На відвідувачів очікує нова постановка традиційного балету «Колесо фортуни», яка набула рис модерну, та ще багато чудових оперних і балетних вистав.

Одеса тримає марку...

У Південній Пальмірі пройшов III Фестиваль фестивалів «Хочу в Одесу», який за 4 дні провів 18 фестивалів на різних майданчиках міста.

У цьому році Фестиваль включав різні напрями, перетворивши Одесу у великий фестивальний майданчик до Дня Конституції України. Розпочався з парадів фестивалів, де були представлені учасники численних заходів, що проводяться в Одесі. Перед глядачами по Приморському бульвару пройшли 20 колективів.

Першим був Фестиваль духових оркестрів «Весняна Одеса», який проводився в Одесі вже тричі. У ньому завжди беруть участь кращі оркестри Одеси та інших міст України. Слідом – Фестиваль Weekend UCI in Odessa (включає в себе фестивалі «Тур де Рібас» і «Одеса Гран-прі»). Зі своїми вихованцями у параді взяли участь співробітники Одеського зоопарку. Кожну суботу дітей і їхніх батьків запрошують на свята, веселі конкурси, ігри з аніматорами, майстер-класи. Особливу увагу глядачів привернуло шоу «Тірекс», хода доісторичних тварин – динозаврів, які оселилися в луна-парку – в парку Шевченка. Єдине у своєму роді інтерактивне шоу показали вперше в Україні!

Приморський бульвар прикрасили артисти Фестивалю-конкурсу хореографічного мистецтва «На крилах Терпсихори» і Міжнародного театрального фестивалю. Пройшли учасни-

ки ЕКО-фестивалю сімейного типу «Зелений Острів». Ліндхопери Одеси представили Фестиваль «Літні свінг-дні в Одесі» (LindySummerDays).

Перформанс показали герої Фестивалю театральних прем'єр. До співпраці закликав Міжнародний молодіжний фестиваль соціальної реклами «Інший погляд». Веселу інсценізацію розіграли клоуни Міжнародного фестивалю клоунів і мімів «Комедіада». Просто на сцені біля пам'ятника Дюку стали знімати кіно представники ОМКФ – Одеського міжнародного кінофестивалю, який цього року пройде вже всьому. 16 червня на Потьомкінських сходах презентували унікальну кінострічку «Шерлок Холмс» 1916 року. Зачарували глядачів переможниці Фестивалю краси («Міс Одеса»). Пройшов Парад наречених та Фестиваль наречених.

Піші і кінні – пройшли учасники Міжнародного фестивалю середньовічної культури «Порохова вежа». Творці «Народних різдвяних

гулянь», «Великодньої реконструкції», Всеукраїнської ініціативи «Збери подарунок сироті» представили проект «Різдво в Одесі». За всю історію незалежності України – це наймасштабніший Фестиваль Різдва, який розгорнеться на більш ніж 20 сценах від центральної вулиці міста Дерибасівської – до скверу Гамова.

Глядачі зустріли фестивалі компанії «Одеса-фест» та ГО «Поступ», «Свято Сміху-ха» – в рамках Гуморини, а ще «Свято полуниці й морозива». «Одеський морський фестиваль» очолив Нептун і курсанти Одеського морехідного училища імені Марінеска. А завершив парад

оркестр Військово-Морських сил України.

До III Фестивалю «Хочу в Одесу» Укрпошта випустила спеціальну марку, яка була погашена на Приморському бульварі біля Дюка. А також Фестиваль обзавівся своїм гімном і логотипом, який використовували на всіх заходах.

Біля Воронцовського палацу дизайнерський простір створили учасники III Всеукраїнського архітектурного фестивалю PROSTONEBA. У міському саду пройшов Фестиваль одеської духової музики, живопису «Сквери Одеси». На Грецькій площі відбувся Фестиваль молоді з показовими виставами бойових мистецтв і виступами гімнастів.

У Місячному парку стартував Summer Fest 2016 – з активним відпочинком для всіх охочих, який триватиме до 31 липня. Біля Карантинної аркади розмістився ярмарок майстрів «Порохова вежа», де можна було постріляти з лука, придбати слов'янські прикраси та вбрання. У парку Перемоги дітей і дорослих залучав до гри ЕКО-фестиваль.

...та виховує таланти

На Приморському бульварі розгорнувся Парк фестивалів, де представили: яйце динозавра, в якому можна було сфотографуватися, стенд Історичного фестивалю «Україна-Франція», стенд велогонок, тут можна було дізнатися розклад змагань і взяти в них участь.

Цього року пройшов найбільший легкоатлетичний забіг «Одеський напівмарафон» – історичною частиною міста, який зібрав спортсменів зі 150 країн. А на Ланжероні плавці випробовували себе у змаганні «Чорноморська перлина», пропливаючи кілометр за 20 хвилин, а 2 км – за 36 хвилин.

Музичне наповнення Одеси у святкові дні надали Кавер-фест «Хочу в Одесу» та Фольк-фест. Фестиваль танцю Tribal fest ознайомив одеситів і гостей міста з балканською культурою. А «Літні свінг-дні в Одесі» – з американськими танцювальними напрямками. В «Аркадії» пройшов Dj-парад, а в торговому центрі «Сади Перемоги» – Фестиваль Odessa Holiday Fashion Week – із показом новинок світової моди.

У цьому році Фестиваль фестивалів показав, наскільки Одеса багата на таланти, якими охоче ділиться зі всіма, хто приїжджає в гості.

Інна ІЩУК,
Департамент культури і туризму
Одеської міськради

краєзнавство

■ ІГНОРУВАННЯ ЄВРОПОГЛЯДУ

До сьогодні 1681-ий відзначають як рік заснування міста. Для ізюмської влади указ Кабінету Міністрів України – не указ. Я досліджував історію свого краю, писав статті, але місцева влада, яка складається в основному з одних і тих же кадрів, постійних кочівників політичними силами («комуністи», «Нова держава», «Єдина Україна», «Регіони», «Відродження», «Наш край» та інші партії з яскравими назвами швидкого затухання), – не погоджується визнати у своєму осередку цю дату, бо не хоче спростовувати міф пріоритету Росії в заснуванні міста.

На мій запит до Інституту історії України НАНУ я отримав офіційну відповідь за підписом директора Інституту, академіка В. Смоля – від 26 лютого 2015 року. У листі надана відповідь: «Заснування Ізюму йдеться від першої писемної згадки про місто – 1639 рік, і таким чином надається перевага стихійній українській колонізації земель перед організованою російською».

Від Харківського центру краєзнавства імені академіка П. Тронька – директора Сергія Куделка – ізюмчани довідалися, що поселення тут існувало в період 1631–1681 років, а Ізюм став містом від того, як цар сказав, що Ізюм – це місто.

Пройшов майже рік. Після виборів відбулася зміна кадрів у місцевій владі. На депутатській комісії погодилися: на підставі відповіді Інституту історії України НАНУ змінити дату заснування міста, але відповідь повинна бути не на ім'я журналіста Л. Щибри, а на ім'я міського голови. Таку відповідь отримали – за № 123/50 від 19 січня 2016 року – за підписом заступника директора Г. Боряк.

Джерело та цілюща купальня недалеко від Свято-Вознесенського собору в Ізюмі

Твердження через 11 місяців було протилежним, знову пропонувався 1681 рік заснування Ізюма. У листі – посилання на записи єпископа Філарета (Д. Гумілевського). Але високопосадовцем наведена тільки частина, в якій йдеться про будівництво Ізюмської фортеці Донця Захаржевського в 1681 році.

Як можна було не дочитати до кінця ці ж самі записи Філарета, де він попереджає: «Таким образом, нельзя признать за справедливую ту мысль, что будто русский Изюм основывался не прежде 1682 года». Невже не відомі науковцю записи академіка Російської академії наук І. Гільденштедта про Ізюмську фортецю: «жилих же домов в ней нет» – запис від 1774 року. Петро I після Полтавської битви ночував не в безпечному місті на правому березі Дінця в фортеці, а в старому місті на лівому березі, про яке йдеться з 1639 року. Чому науковець «засекретив» Якова Чернігівця (1663)?

Приходжу до думки: в країні щось не благополучно. Якщо за чверть століття українські історики продовжують жити проросійськими міфами, то навіщо вони потрібні нам, платникам податків?

Леонід ЩИБРЯ

Близько чотирьох останніх десятиліть стало звичним святкувати рік заснування міст. А як його визначати? Точних відомостей дійсного початку життя могло не залишитись.

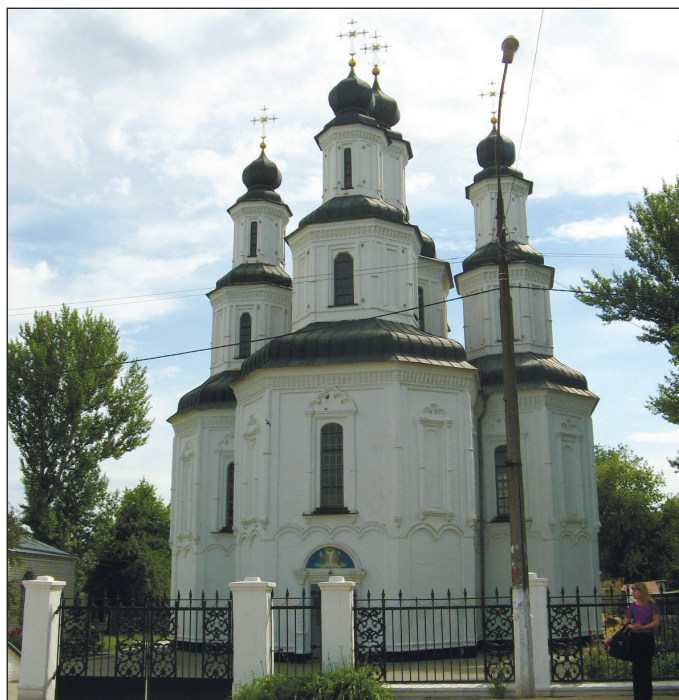
Чітких єдиних законів чи правил раніше не існувало. Наприклад, у Росії в попередні часи йшлося від дня першого опису невідомого поселення російськими землепрохідцями. Знайшли якесь поселення на Чукотці, описали його, поставили крапку – ось вам і дата заснування. Видав московський цар указ побудувати фортецю в якомусь місті – ось вам і дата заснування, скріплена печаткою. А на те, що там жили люди раніше, просто заплющували очі. На сьогодні російські вчені вже відмовилися від такої практики.

У сімдесятих роках минулого сторіччя російська теорія підсилювалась тиском радянської політики – переваги російської нації в усіх сферах життя. Тож в Україні досі багато міст беруть свій відлік із часу загарбання їх Російською імперією.

Радянський науковець зумів не перекрутити історичні факти.

У сімдесятих роках минулого сторіччя на запит місцевої влади Ізюма отримана відповідь провідного наукового співробітника Інституту історії України НАНУ, доктора історичних наук Г. Сергієнка. У листі-відповіді – довгий перелік історичних фактів. Доведено, що місто виникло й існувало раніше, до приходу сюди московитів. Наводяться цитати попередніх дослідників Слобідської України. Як наприклад, з опису академіка Дмитра Багалія: «Справу заселення Ізюмського полку розпочав Яків Черніговець. Ще більше поширив її харківський полковник Донець Захаржевський». Вказано на

Міфи та реалії української історії

Ізюм. Спасо-Преображенський собор, 1684 р.

А як чинять у Європі та інших країнах світу? Стандарти ЮНЕСКО побудовані на основі природного зародження життя, з поєднання двох клітин, а саме – з людини та її житлових будівель. Якщо є перша письмова згадка про поселення зі стаціонарними будівлями – при умові постійного проживання людини на

певному місці, то ця перша згадка і є часом заснування міста. Археологія тільки доповнює таке твердження. Її знахідки діяльності людини у більш ранній період не гарантують безперервності існування самого поселення. Така методика поділяє життя на еру наявного міста і територію попереднього життя.

А як діють науковці України сьогодні? Майже ніяк. Ніхто, починаючи з учителів історії і до науковців найвищого рангу, не сформулював чіткого тлумачення з визначення дати заснування поселень. Тож кожен вільно трактує свої поняття. Чверть століття незалежності України ми продовжуємо жити поглядами на історичні події минулого очима та міфами титульної нації СРСР. У цьому я переконався, вивчаючи історію заснування міста Ізюм.

Я відклав усі праці істориків, написані на догоду політики часів СРСР, і звернувся до першоджерел. Доступно кожному, не поринаючи в архіви, прочитати в книжках про Якова Чернігівця, його фортецю від 1663 року. Про те, що жителі Ізюма брали участь у повстанні під проводом Степана Разіна, а це на 10 років раніше «совкової» дати заснування міста – 1681 року. До того ж є спогади про оборонне спорудження містечка Ізюм – «Окоп» (1650). А перша згадка про городок Ізюм датується 1639 роком. Закривши очі на всі історичні факти, влада в Ізюмі визнає 1681-ий роком заснування міста.

То як же діяти, маючи такі важливі дані?

Згідно зі стандартами ЮНЕСКО

першість полковництва Якова Чернігівця.

Але по закінченні висновок був таким, як вимагала лінія партії та уряду: Ізюм заснований у 1681 році – з початком побудови фортеці під керівництвом московського ставленика полковника Донця Захаржевського. Треба віддати належне науковцю, він зумів не перекрутити історичні факти і водночас так відповісти, як від нього й чекали. «І вівці цілі, і вовки ситі» залишились. Відповідь була такою, що до будь-якої розумної людини дійде, а чиновник прочитає тільки заключну частину. За триста попередніх років до висновків Г. Сергієнка не було жодної статті або наукової роботи, де б визнавався цей рік датою заснування Ізюма.

Гора Кременець (Крем'янець), Ізюм

Задля усунення різних поглядів Кабінет Міністрів України своєю Постановою № 878 від 26 липня 2001 року зафіксував дату заснування міста Ізюм – 1639 рік. Її визначили не самі міністри, документ подали на затвердження після досліджень

столичні історики – високоповажний Інститут історії України Національної академії наук України. Рішення політичне, проукраїнське? Ні! Це європейський погляд на історію заснування міст, воно ухвалене на основі стандартів ЮНЕСКО.

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

КНИЖКОВА АБЕТКА

■ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ ПОЛІСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

У Чернігівській ОУНБ імені В. Короленка відбулася презентація книги «Служити народу – найвища честь!»

Багатьох із тих, хто насправді представляє Україну на міжнародній арені (дипломатів, консулів), українці не знають. А між іншим, чимало з них – вихідці саме з Чернігівщини. У 2013 році виникла ідея написати збірку нарисів. Трохи більше двох років пішло на підготовку видання, над яким працювали 17 авторів. Книга створена письменниками та журналістами, архівістами та музейниками, бібліотекарями та науковцями. Серед них – Сергій Лаєвський, Володимир Сапон, Інна Аліференко, Ніна Ткаченко, Раїса Воробей, Людмила Пархоменко, Анатолій Тютюнник, Олексій Брик, Микола Рудько, Петро Медвідь, Тамара Демченко, Олександр Каранда. Упорядниками стали: журналістка Наталія Авер'янова та Надзвичайний і Повноважний Посол України Петро Шаповал.

У вступному слові заступник директора Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Любів Белінсон наголосила на важливості виходу цієї книги, адже вона розкриває невідомі сторінки краю через історії людей.

«Чернігівців було дуже багато. Ми відібрали 32 особи (26 послів і 6 консулів). Самі нариси трошки різняться. Адже хотілося розповісти про людей всебічно», – каже Петро Дмитрович Шаповал.

Та й співавтор книги Анатолій Тютюнник, голова Національної спілки журналістів в області, додає: «Нібито ми знаємо про Чернігівщину багато, знаємо багато про наш край, про його людей. Але я ніколи не думав, що тут є справжні династії дипломатичних працівників, надзвичайних і повноважних послів і генеральних консулів. Це вже ціла історія, і можна сказати, ціла Чернігівська школа».

Видання зможе зацікавити не лише дослідників, адже розповідає не тільки про роботу дипломатів, а й про їхні долі. Книга викличе інтерес у студентів, бо ж прослідковує історію представників Чернігово-Сіверської землі від часів Київської Русі до сьогодення. Читачам буде цікаво дізнатися про Романа Катіржного – посла гетьмана Богдана Хмельницького на перемовинах з Річчю Посполитою та Івана Биховця – дипломата часів Івана Мазепи; посла Російської імперії в Неаполітанському королівстві, Данії, Швеції та Австрії Андрія Розумовського та посла УНР у Румунії й Угорщині Миколу Галагана; голову Надзвичайної дипломатичної місії України у Франції в 1918 році Миколу Могилянського; Надзвичайного і Повноважного Посла СРСР у Румунії Василя Дрозденка і сучасних дипломатів України – Володимира Желібу, Михайла Дашкевича, Левка Лук'яненка, Івана Майдана, Тетяну Іжевську, Петра Шаповала, Анатолія Дроня, Віталія Бойка та багатьох інших.

Олена ПОПОВИЧ

Українська сага, писана серцем

Леся САМІЙЛЕНКО

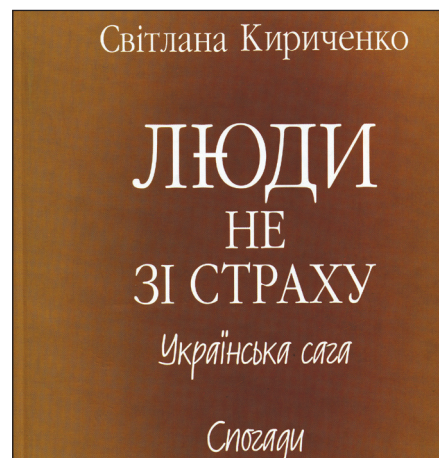
Свої спогади – як свідка, активної учасниці українського визвольного руху 60–80-х років минулого століття – Світлана Кириченко назвала сагою.

Справді, продовжувати такий важкий фактажний твір можна без краю. Але і початок цієї книги спогадів, і продовження, і безкінечність – лише свідчення того, що на такі повороти і такий талан були приречені люди, глибоко перейняті не лише долею свого народу, але й України.

Парадоксально, та всі вони, інтелігенти в різних поколіннях і патріоти, були жорстко переслідувані владою, якій намагалися прищепити почуття любові до Батьківщини і знання правди. Офіційні керівні структури Радянської України визначали їх ворогами народу, українськими буржуазними націоналістами, зрадниками, ізолювали їх від суспільства, ув'язнюючи і караючи, як тільки можна було.

А вони жили, спілкувалися між собою і були щасливими, як бувають ті, кому є за що жити, бо правда стала їхнім оберегом від усіх бід. Серед столичної інтелігенції і прожила своє непросте життя авторка книги «Люди не зі страху. Українська сага: Спогади» Світлана Кириченко. Прожила гідно і встигла залишити по собі чимало наукових праць, які збагатили українське літературознавство, адже була науковцем і тривалий час працювала в Інституті літератури АН УРСР.

Але про саму книгу, поява якої стала визначною подією в культурній та суспільно-політичній історії України, мабуть, варто розповісти словами з передмови літературознавця, який усе своє

життя присвятив відродженню правди і справедливості в українській історії, добре знав Світлану Кириченко та її друзів, бо й сам був її вірним товаришем до останнього.

І Юрій Бадзьо про книгу, що стала доленосною в житті не лише родини, але й України, пише так: «Це історичного масштабу унікальні свідчення про себе та епоху, про відомі провідні постаті новітньої доби нашого національного пробудження, про десятки рядових творців суспільних обставин. До видання увійшли також вибрані статті авторки. З огляду на обмежений обсяг, до нього не потрапили спогади про Василя Стуса «Птах піднебесний...»

Спогади Світлани Кириченко вражають багатством змісту і стилем. Змісту інформаційного, ідеологічного, політичного (і політологічного!), соціального, психологічного, естетичного. Географія спогадів – Україна, Росія, республіки Прибалтики, Закавказзя, Середньої Азії, принагідно – світові події. Автор – лю-

дина багатого інтелекту, органічного історизму у сприйнятті подій та явищ («Я чую тут плин історії...»), непохитної внутрішньої свободи, широких і глибоких духовних запитів, ідейно наснажена, як громадянин активна, цікава до життя і людської особистості.

Вона діє невтомно і цілеспрямовано, сприймає світ у всьому його багатстві й різноманітності, відтворює пережите й пережите у всій конкретності і цілісності процесу, ситуацій, осмислення і почувань. Не тільки власних, а й інших «людей не зі страху» – і страху також, і тих, хто творив цей страх чи підживлював його.

Поряд із відомими персонажами доби бачимо десятки рядових її творців, виписаних як індивідуальності колоритно, без ідеологічних упереджень. Тобто перед нами справжній художній твір. Широкого епічного засягу, з виразним епічним образом у центрі. Твір без жодного домислу і водночас пластичний змістом і композиційно цілісний. Лаконічний у слові і просторий змістом і стилем. Він – неопцієнний документ і образ епохи... Сага українського духу».

Майже 900 сторінок читаються так захопливо, що проковкують лише бажання продовжити насолоду пізнання істини. Ця книга, що вийшла у видавництві «Смолоскип», може бути наріжним каменем у процесі формування свідомості наступних поколінь українців.

І, як з'ясувалося, молодь її знає і читає. А відгуки – дуже різні: від вражень як після прочитання детективу (тут є і цей елемент жанрового забарвлення, що захоплює шанувальників) – до сприйняття естетики у відтворенні благородства стосунків та ідеологічної цілісності і незламності героїв, котрі стануть прикладом для вибору шляху не одної генерації патріотів.

Мефістофель Платона Цесевича

Майже півстоліття тому пішов із життя видатний оперний співак, якого за життя називали народним, – Платон Іванович Цесевич.

Але співаки – це люди, які залишають по собі не лише пам'ять та спогади багатьох шанувальників, але й музичні дарунки для нащадків у вигляді платівок, записів тощо. Голос кожного з них – унікальне явище, і навіть у записках можна знайти те, що знадобиться для розвитку таланту нащадків, котрі виконуватимуть ті ж партії, гратимуть ті ж самі ролі і, шукаючи свою індивідуальність, іно-

ді щось та переймуть у кращого з великих, що були окрасою оперних сцен всього світу.

І от у передмові Івана Лисенка, автора книги «Платон Цесевич: Спогади й матеріали», читаю такі рядки: «Сьогодні ім'я Платона Цесевича мало про що говорить нашим сучасникам. А у свій час він був одним із найпопулярніших, особливо в провінції, співаків, що вписав одну з найкращих сторінок в історію вітчизняного вокально-сценічного мистецтва. Його називали «вокальним феноменом», «українським Шаляпіним» і «просто чарівником». Запам'ятався

співак, зокрема, і в ролі Мефістофеля («Фауст» Ш. Гуно, «Мефістофель» А. Бойто).

І. Лисенко збирав матеріал про цього співака протягом тривалого часу, і лише 2014 року вийшла книга, яка відродить пам'ять про нього у людей, котрі знали і чули його й можуть багато пригадати про того, хто прожив досить скромне, але по-своєму яскраве життя талановитого митця; того, хто не заслужив забуття і спонукав науковця і музикознавця нагадати усім його славетне ім'я.

Леся САМІЙЛЕНКО

література

■ ГОРДИСТЬ ІРПЕНЯ – ХАРАКТЕРНИК

Антон Попов, онук засновника Київської гомеопатичної школи Дем'яна Попова та син заслуженого лікаря України Тетяни Попової, 30 років свого життя присвятив продовженню сімейної справи.

Він – успішний літератор, видав кілька книг із гомеопатії, власні вірші. Минулого року у Львові, в Українській академії друкарства, з'явилася його книга «У медичному задзеркаллі: пригоди лікаря-гомеопата», друге видання в Україні серед науково-популярних про гомеопатію українською мовою. Автор першого – «Нариси про гомеопатію» (1989) – його мама, Т. Попова.

Нещодавно А. Попов із Т. Поповою провели в Ірпінській міській бібліотеці лекцію – «Дем'ян Попов: людина та лікар у дискурсі повоєнної історії міста Ірпеня». Скориставшись нагодою, поспілкувалася з Антоном щодо діяльності його знаменитого діда.

– У чому полягає феномен лікаря Дем'яна Попова?

– Він прийняв більше мільйона пацієнтів; був єдиним гомеопатом Радянського Союзу, нагородженим орденом Трудового Червоного Прапора за розвиток гомеопатії у країні. І це при тому, що в цей час гомеопатія зазнала тиску: заборонено було навчати, друкувати тематичну літературу, створювати товариства, використовувати гомеопатичні ліки.

– У книзі «У медичному задзеркаллі...» кілька новел присвячені Дем'янові Володимировичу та Вашій мамі. Чи плануєте продовжувати тему?

Антон ПОПОВ із бюстом діда

Цього року почав працювати над романом про діда. Він називатиметься «Характерник». Характерник – відун, цілитель, духовний наставник на Запорізькій Січі, який займався лікуванням поранених козаків, їх психологічною і фізичною підготовкою. Згідно з українською міфологією, характерники володіли магічними здібностями, які використовували для потреб запорізьких козаків. Це люди зі Слобожанщини на кшталт закарпатських мольфарів.

– Чим особливо запам'ятовся Вам Дем'ян Володимирович?

– Дідусь жив сам, бо дружина померла. Дотримувався розкладу: на тиждень складав план – із ким зустрітись. Його постійними гостями були лікарі-гомеопати, артисти, науковці.

Не шкодував грошей для підтримання належного порядку на присадибній території на дачі, побудував фонтан! Якось йому подарували з Київського зоопарку пав. І в якомусь часописі з'явилася критична стаття про те, що у радянському соціалістичному суспільстві є люди, які дозволяють собі «барство». А Дем'ян Попов хоча походив із селян, але любив красиве. Колекціонував фарфор, захоплювався архітектурою... Мене вразило, що перед смертю він попросив привезти йому води з... ірпінського колодязя. Наша родина вдячна ірпінчанам за те, що в місті з 1993 року вулиця, де він мешкав, носить його ім'я.

Вікторія КОВАЛЬОВА

Що приховують німі свідки епох?..

Тарас ГОЛОВКО

Можна побачити певну паралель між паспортом, що ідентифікує особу, і родинним гербом на фронтоні старовинного будинку, що засвідчує його власника.

Історик за освітою, а нині науковий співробітник Музею історії міста Києва, заслужений працівник культури України Ольга Друг взялася дослідити, скільки збереглося у столиці будівель із фамільними гербами. А ще спробувала пояснити їхній прихований зміст із точки зору науки геральдики у монографії «Липський гербовник», що нинішнього року вийшла друком у видавництві «Либідь».

Науковець обмежила свій пошук лише тими архітектурними спорудами з родовими гербами, що розташовані на території історичної місцевості – Липки, а конкретніше – на чотирьох вулицях: Круглоуніверситетській, Лютеранській, Липській та Шовковичній.

Першим у цьому ряду варто згадати особняк землевласника Андрія Владиславовича Савицького, який походив із давнього козацько-старшинського роду. Будинок по вулиці Круглоуніверситетській, 12 був збудований на початку минулого століття і ще досі зберігає на своєму фасаді герб, де зображено щит, меч, скоби, нашоломник і п'ять страусиних пір'їн. Автор книги стверджує, що дав-

ній предок Андрія Савицького був удостоєний цього герба понад триста років тому. І герольд, який відповідав за складання гербів і родоводу, скоріше за все, був поляком.

Багатьма таємницями овіяна й інша будівля по вулиці Лютеранській, 23. Тут будь-якого перехожого вражає своєю монолітною величчю «Будинок невітшної вдови». Саме таку назву придумали кияни, бо верхню частину архітектурної споруди прикрашає обличчя кам'яної красуні. Кажуть, що у дощову погоду

вона нібито плаче, викликаючи у багатьох сумний настрій і певні аналогії.

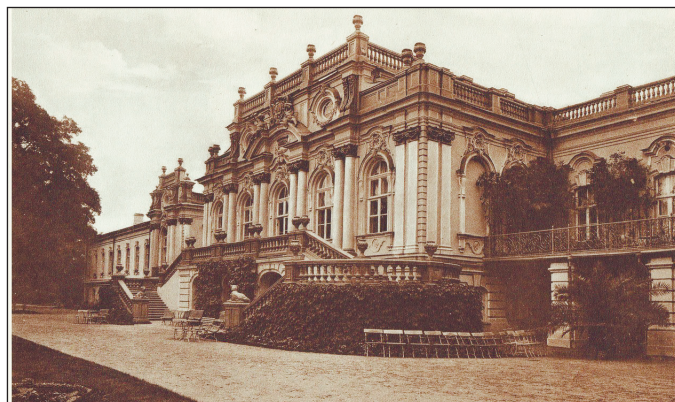
«Поки дослідники гадають, що символізує отой жіночий маскарон*, який паює над усією будівлею, – розмірковує автор монографії, – чи то античну Медузу, чи то нордичну валькірію, або ж берегиню оселі...» Але абсолютно точно відомо, кому належав раніше будинок: купцю 2-ї гільдії Сергієві Аршавському. І хоч він і не мав власного родового герба, однак свою нерухому власність задокументував двома літерами – «СА», які можна розгледіти над романтичним «французьким» балкончиком, розташованим на фасаді будівлі праворуч.

Повною протилежністю попередньо згаданого будинку є «Дім, який посміхається» за адресою: вулиця Лютеранська, 28. І справа тут не лише у назві. Архітектор Павло Андреев, мабуть, мав веселий характер і здорове почуття гумору, бо у спроектованому ним будинку, як пише у книжці автор, «портали дверей та решітки балконів і горіща мають візерунок, який, віддалено нагадуючи посмішку, немовби випромінює радісні почуття».

Споруджений на початку 1900 років, будинок став власністю двох заможних братів Мухіних, які спеціально для його спорудження придбали ділянку землі.

* **Маскарон** (франц. *mascairon*, від італ. *mascherone* – велика маска) – маска, декоративний рельєф у вигляді людського обличчя чи голови тварини.

Маловідомі факти

Маріїнський палац. Київ. 1911

Маріїнський палац вважають однією з найкоштовніших архітектурних перлин Києва.

Тут до останнього часу відбувалися урочисті державні події – прийоми, вручення вірчих грамот послами іноземних держав, саміти і зустрічі офіційних делегацій на найвищому рівні – а нині їх призупинено, бо тривають реставраційні роботи.

Маріїнський (колишній Царський) палац зведений за наказом імператриці Єлизавети Петрівни у 1750–1755 роках – за проектом талановитого архітектора італійського походження Франческо Бартоломео Растреллі. Спорудженням палацу безпосередньо керував видатний російський зодчий Іван Федорович Мічурін.

Автор книги «Липський гербовник» згадує головний вхід до будівлі, який увін-

чує скульптурна композиція «Милосердя і Правосуддя». «...Її символізували дві напівлежачі жінки – одна із сувом законів, друга із жезлом Меркурія як емблемою добробуту», – пише у своїй розвідці дослідниця. Ці алегоричні жіночі постаті на центральному фронтоні палацу створив київ-

ський скульптор Є. Куликов за старовинними фотографіями.

У книжці вміщено маловідомі факти про побут і генеалогічне древо таких заможних городян, як цукропромисловець Мойсей Гальперін і Михайло Шестаков, генерал Олексій Маврін, лісопромисловець Семен Могильовцев, барон Воло-

димир Ікскюль-Гільденбанд, поміщик Володимир Критський, дворянин Гаврило Вишневський, чиновник Микола Рігельман та інші.

Кожна розвідка про будинки – німі свідки епох – спонукає автора подати читачеві рідкісну інформацію про господарів нерухомого майна. Не омине Ольга Друг і архітекторів, прізвища яких маловідомі, але саме вони впродовж кількох століть творили справжній архітектурний ансамбль у центральній частині древнього міста.

Є в монографії і чимало фотолілюстрацій, що чергуються зі стислими описами родових гербів, вмонтованих архітекторами у лицьову частину будівлі на прохання власника. Словом, у книги «Липський гербовник» Ольги Друг є шанси стати бібліографічною рідкістю.

редактор
Світлана СОКОЛОВА

театр

■ ХОРЕОГРАФІЧНЕ СВЯТО

Так назвала Українська академія танцю імені С. Лифаря гала-концерт, що відбувся в Національній опері імені Т. Шевченка наприкінці червня.

Творчий звіт у 3-х відділах приурочено до 80-річчя Ю. Станішевського, одного з ініціаторів і засновників закладу та його художнього директора (на жаль, уже покійного).

Програма будувалася на чергуванні класичних адажіо, варіацій, народно-обрядових сцен, жанрово-гротескових картин із застосуванням пантоміми, «вуличних» і побутових танців (бугі-вугі, брейк-данс), приправлених акробатикою.

«Класика» була представлена фрагментами балетів «Золота доба» та «Панянка і хуліган» Д. Шостаковича, «Коштовності – смарагди» Г. Форе, «Танго розлуки» Дж. Пауелла та інших. Запам'яталися: «Золота доба» (постановка Ю. Григоровича, виконавці Є. Семененко та Р. Адаменко, IV курс) – насиченістю досконало виконаних складних «підтримок»; «Фея ляльок» (хореографія М. Петіпа, виконавці Маргарита Гьозолян, II курс, та Андрій Глава і Дмитро Швець, IV курс) – чітким «перегуком» віртуозних варіацій.

Номери народного спрямування привернули увагу іскрометністю і яскравою характерністю, починаючи з першого у концерті – «Фарандоли» Ж. Бізе (постановка О. Нестерова, виконавці – студенти III курсу, солістка В. Куликова) – з гарними і вигадливими груповими композиційними фігурами та рухами, а також насиченою обертками сольної партії.

Окремим відділом гала-концерту був представлений прем'єрний показ одноактної сценічної версії балету М. Скорульського «Лісова пісня» (постановка Д. Клявіна та О. Нестерова – за мотивами хореографії В. Вронського) – з використанням музичного оформлення вистави «Лісова пісня» Львівського театру імені Л. Курбаса. Балет об'єднав усі типи хореографії – класичну, народно-побутову, народно-обрядову і пантоміму, виливаючись у розлоге панорамне полотно, зіткане з поетичних образів Лесі Українки, потужного національного етнічного струменю, колоритного звукопису М. Скорульського та балетної пластики, реалізованої новою генерацією служивців «храму Терпсихори».

Привабливим виявилось «Таке життя» Ф. Сінатри (хореографія Т. Тарп – у редакції Ю. Бобровник, виконавці І. Бурлака та О. Харченко, IV курс); «танго на пуантах», урізноманітнене гротесковою акробатикою; сцена «Ляльки» (хореографія П. Вірського, виконавці В. Куликова, О. Крапівін та О. Дергунов, III курс) – під композицію І. Івашенка з мелодіями канту «Всякому городу нрав і права», пісні «Удовлицю я любив» та інше. Кумедні персонажі Молодиця і Козак у гротесковий спосіб «провчають» набридлого панича-невдачу, котрий зі своїми зухвалими залицаннями асоціюється з агресивними зазіханнями на чужу власність.

Альбіна БУТУК

Доля Доріана

Галина ДУБ

З'явився новий погляд на історію самозакоханого Доріана Грея, який прагнув залишитися вічно молодим та насмілювався кинути виклик часу.

У Чорній залі Центру науки та мистецтва DIYA відбувся показ опери-нуар «Доля Доріана, або Синдром Доріана» – за мотивами роману Оскара Вайльда. Музичною основою вистави стала партитура одеської композиторки Кармелли Цепколенко, режисерська інтерпретація – Антона Литвинова. Музика виконувалася наживо оркестром під керівництвом диригента Вікторії Рацюк. Виставу підготувало культурне об'єднання «HRONOTOP.UA».

Занурення в атмосферу вистави й експериментів для глядачів починалося вже при вході: кожному видавали браслети, на які було нанесено два квіткових аромати – приємний та неприємний. Значний парфумер Богдан Зубченко розділив аромат жасмину на основні компоненти, притаманні всім білим квітам. Так було

підкреслено природність позитивних і негативних характеристик, які лише в поєднанні становлять єдине ціле. Вперше в Україні сполучили театральну драматургію із драматургією запаху.

У глядацькому залі експерименти продовжилися – замість послідовного розгортання відомого сюжету на глядачів очікувало занурення у вигадливий простір внутрішнього світу Доріана. Герой

Доріан – Іван БУТКАЛЮК

проходить реабілітацію після чергової пластичної операції. Він згадає події свого життя, але час та місце змішуються у його пам'яті. Свідомість Грея розділена на кілька проекцій – його безмовних альтер-его. Саме вони і взаємодіють з іншими діючими особами вистави. Пластичні рішення цих образів втілила хореограф-постановник Кристина Шишкарьова. Елементи сучасного танцю та пластики виразно підкреслили психічний стан головного героя п'єси.

Лорд Генрі – Євген РАХМАНІН

Декорації, вигадані художницею Олександрою Крмаджян, занурили глядачів у простір підсвідомості Доріана, а художнє світло від Світлани Змеєвої підкреслило сюрреалізм сценічної дії. Чорні рухливі стіни, тунель у свідомості персонажа, лікарняне ліжко.

Єдиний світлий простір – паростки соняшника, які символізували добро і людяність головного героя. Саме поруч із молодію зеленню перебувала прекрасна Сибілла Вейн, чистий та піднесений образ якої виділявся і світлим, небесно-блакитним кольором сукні. Але щире юне кохання було загублене, так само, як і паростки, знищені однією із проекцій Доріана.

Цікава концепція вистави та висока майстерність виконавців створили незабутню таємничо-фантастичну атмосферу спектаклю та залишили багато інтелектуальних загадок, які кожен розтлумачить по-своєму.

Фото Анатолія ФЕДОРЦІВА

Сибілла – Анна МАРИЧ, Мара – Ольга ДЯДІВ

Харків – Слов'янську

Артисти Харківського національного академічного театру опери та балету імені М. Лисенка представили концертну програму на святкування 2-ї річниці з дня визволення міста Слов'янська від російської окупації.

Нагадаємо, що це вже не перший візит артистів Харківської опери до зони проведення АТО. 26 і 27 травня цього року група виконавців

із цього театру – у рамках загальноукраїнського проекту культурної інтеграції «Український Донбас», ініційованого Міністерством культури України, – дала три концерти в будинках культури населених пунктів Луганської області: районному центрі Новопсков, а також селища Можняківка і Новобіла. Отримали багато подяк і доброзичливих відгуків від місцевих жителів і дали обіцянку віддати регіон знову.

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

Музика

■ ДИСКОТЕРЦІЯ. 27 ЧЕРВНЯ – 3 ЛИПНЯ

**CHIMERAS /
 ДЕВІД БОУІ**
 Оцінка «КіЖ»: ★★★★★

 Есенція: тік.
 Вкотре переслухуючи художній каталог Різноїокого, сформулював для себе ексцентричний умовивід: попри домінантне увявлення, він недооцінений артист, іще й звужений до однієї декади. Не вірите? Тоді ось компакт: 42 ауттейки (чудові самі по собі) є лиш обрізками багатства, котре навіть не шукають.

**IN MOVEMENT /
 ДЖЕК ДЕДЖОНЕТ,
 РАВІ КОЛТРЕЙН,
 МЕТЬЮ ГАРРИСОН**
 Оцінка «КіЖ»: ★★★★★1/2

 Есенція: вогонь серпантинів.
 В Україні малують то знають і чули про темношкірого американського барабанщика, котрому 9 серпня виповниться 74. А між тим ДеДжонет на джаз-сцені з другої половини 1960-х, маючи досвід кооперації чи не з усіма класиками (серед них – Майлз Девіс, Білл Еванс, Колтрейн-старший). У нього вражає своєрідна метода конструювання звуку, котрий виходить надзвичайно легким, фактично невагомим. Однак при цьому специфічним і не таким уже й простуватим у рецептивному сенсі: ударна установка, саксофон і бас-гітара зазвичай виконують не просто окремішні партії, а ніби взаємно протилежні – з різними паузами, ритмічними малюнками, лейтмотивами. «Авангард?» – запитаєте ви, і я ствердно закиваю. «Це красиво?» – продовжите ви «допит», і я задумаюся.

Есенція: коли в на-
 завах двох пісень слово «мрія».
 Продовжуємо оглядати пост-рок-гурти, які намагаються... скажімо так, здивувати публіку. Цей із американського Альбукерке. Його девіз – «Шум із пустелі». Либонь, хлопці налякають на географічні особливості рідного штату й у цьому не грішать супроти істини. Грішать в іншому: шуму в їхньому матеріалі немає, тут чуємо поп-трактування вищезазнаного жанру під впливом шотландських колег із Mogwai. Сиріч, слухати можна, навіть треба. Особливо за дощової погоди, що нею так багаті весна-літо 2016 року.

**WHAT DO YOU SEE
 WHEN YOU DREAM /
 AFTER OSMOSIS**
 Оцінка «КіЖ»: ★★★★★

 Есенція: коли в на-
 завах двох пісень слово «мрія».
 Продовжуємо оглядати пост-рок-гурти, які намагаються... скажімо так, здивувати публіку. Цей із американського Альбукерке. Його девіз – «Шум із пустелі». Либонь, хлопці налякають на географічні особливості рідного штату й у цьому не грішать супроти істини. Грішать в іншому: шуму в їхньому матеріалі немає, тут чуємо поп-трактування вищезазнаного жанру під впливом шотландських колег із Mogwai. Сиріч, слухати можна, навіть треба. Особливо за дощової погоди, що нею так багаті весна-літо 2016 року.

Система оцінювання і примітка: ★★★★★ – рязуче, ★★★★★1/2 – чудово, ★★★★★ – сильно, ★★★★★1/2 – пристойно, ★★★★★ – непереконливо, ★★★★★1/2 – посередньо, ★★★★★ – слабо, ★★★★★1/2 – погано, ★ – жахливо; перед похилою ризкою – назва релізу, за нею – виконавець.

Володимир БАНЯС

«Фігаро» всім, хто не любить оперету

Леся САМІЙЛЕНКО
**Закриття
 81-го театрального
 сезону в Київському
 національному
 академічному театрі
 оперети: шик,
 блиск, краса!**

Сам жанр оперети є відзеркаленням характеристик і подій того вечора в столичному театрі. У спекотний день (і навіть вечір) у залі яблуку не було де впасти, а ті, хто знайшов час та прийшов, знають, що позитивні емоції і задуху подолати здатні.

Тож про театр – під час брифінгу, який відбувся перед початком програми, – розповів художній керівник Національної оперети Богдан Струтинський коротко: «Побачите і почуєте краще з кращого і кращих з кращих, адже саме за цим критерієм і формувалася програма гала-концерту. Впевнений, що не пошкодуєте...»

Трохи забігаючи наперед, він розповів і про плани наступного сезону та вистави, які плануються як цікаві і навіть несподівані. «Маріцеєю» на українській сцені марять дав-

інших країнах світу (і, до речі, отримав цього року в Угорщині звання чи титул «Людина року»). Колись, ще в юності, пан Білозуб так перейнявся долею та творчістю Олександра Вертинського, що його мовнистому про цього митця і «вічного мандрівника» (та й у виконанні самого О. Білозуба) й досі згадують усі, кому пощастило її бачити.

Але це про плани на майбутнє – цікаві і реальні, судячи з гарного настрою, з яким Богдан Струтинський про них розповідав. Адже у столичній опереті – завжди аншлаги! Як і в той вечір, коли «оперетівці» яскраво і впевнено підбивали підсумки року.

но, а реально її втілити (і, як завжди, оригінально) планують уже наступного року.

Цікавою є й ідея поставити спектакль про видатного українського композитора і музиканта Богдана Веселовського, забуте ім'я якого гучно прозвучало лише нещодавно. А режисером може стати один зі знамих у світі митців, автор сценографії нашумілої «Мозарт Underground...» Олександр Білозуб, який останнім часом працює в Угорщині та

Перше відділення гала-концерту увінчалось сценами з «Фігаро», якого люблять і знають усі, навіть ті, хто не дуже шанує оперету і ще ніколи не бував у Київській столиці. Каватиною Фігаро з опери Дж. Россіні «Севільський цирюльник» триумфально пересікли екватор цього неймовірно позитивного дійства всі – і присутні в залі, й учасники концерту.

Початок першої і другої частини концертного дійства оздобили увертюри Ж. Оф-

Були й цікаві прем'єрні номери сезону. Для більшості це – перше знайомство з молодими акторами театру, які прийшли сюди нещодавно, але вже є лауреатами всеукраїнських та міжнародних конкурсів. Головний режисер до відбору кадрів ставить особливу увагу і професійним смаком, що відповідає найвищому рівню вимог не лише українських театральних здобутків, але й світових.

З особливою увагою і пієтетом глядачі сприймають, зви-

фенбаха у виконанні Арсена Курбанова і солістів хору й оркестру театру та на теми з мюзиклу Е. Веббера «Привид опери» (друге відділення), і це послужило своєрідним камертоном у визначенні висоти і рівня всієї програми.

Після увертюри Оффенбаха – «Пекельний галоп» з опери-феєрії «Орфей у пеклі», темп концертної програми не спадав ні на мить. Куплети Тореадора з опери Ж. Бізе «Кармен» блискуче виконав заслужений артист України Сергій Авдеев, арією Калафа «Нехай ніхто не спить» з опери Дж. Пуччіні «Турандот» потішив усіх заслужений артист України Ігор Левенець...

Талановитим і молодим у цьому театрі – завжди раді й допомогти, і розкритися словна. Адже Київська оперета – це, перш за все, творча лабораторія, в якій, шануючи всі минулі здобутки, творять майбутню славу України театральної.

На фотознімках сцени з вистави

редактор
Любов ЯКИМЧУК

на перехресній станції

■ «КРЕАТИВНА ЄВРОПА» В УКРАЇНІ

Завершено конкурс на посаду керівника Бюро програми ЄС «Креативна Європа» – у рамках приєднання України до зазначеної програми. Про це повідомляє Міністерство культури України.

Загалом на посаду керівника Бюро надійшло 59 заявок. За результатами конкурсу, максимальну кількість балів отримала Ірина Вікірчак.

Ірина Вікірчак – менеджерка культурних проєктів, культуртрегер, поетеса; засновниця Міжнародного фестивалю оповідання Intermezzo. У 2010–2013 роках була директоркою Міжнародної літературної корпорації Meridian Czernowitz.

У різний час отримувала стипендії на навчання в США та Німеччині. У 2014 році працювала у Варшаві як учасниця програми міністра культури Польщі Gaude Polonia. Вільно володіє англійською, німецькою, польською мовами.

■ ПОЛЬЩА НАГОРОДИЛА УКРАЇНЦІВ

Сергій ЖАДАН

Днями відбулась церемонія нагородження українських діячів культури польськими державними відзнаками і нагородами – за участю Надзвичайного і Повноважного Посла Польщі в Україні Генрика Літвіна та директорки Польського інституту у Києві Еви Фігель. Про це повідомляє Польський інститут.

Серед нагороджених осіб:

– письменник, літературознавець, літературний критик, громадський діяч, дисидент радянських часів Іван Дзюба (Командорський хрест з зіркою Ордена Заслуги РП);

– генеральний директор Національної філармонії України Дмитро Остапенко (Золотий хрест Заслуги РП);

– письменник, культуролог, літературознавець Мирон Петровський (Золотий хрест Заслуги РП);

– директорка Кременецького обласного музею Юліуша Словацького Тамара Сеніна (Почесна відзнака «Заслужений для польської культури»);

– письменник, поет і перекладач Сергій Жадан (Почесна відзнака «Заслужений для польської культури»).

Любовні історії письменників двадцятих

Любов ЯКИМЧУК

Подасмо їх у документах доби – спогадах і листах.

У минулих номерах «Культури і життя» можна було познайомитися з курйозними спогадами про письменників 20–30-х років, яких називають «Розстріляним відродженням». Продовжуємо підважувати сумну репутацію покоління, бо у 20-х життя було, їм було весело і вони любили.

КОХАННЯ ВАЛЕР'ЯНА ПОЛІЩУКА

Тетяна Кардиналовська у спогадах пише: «Валер'ян Поліщук, мій друг... Ми з ним багато в чому були схожі, навіть зовнішньо: обоє мали великі зеленкуваті очі, й люди часто думали, що ми брат і сестра. Наші дружні взаємини ніколи не переходили в роман. Взагалі, після того, як ми з Сергієм (ідеться про письменника Сергія Пилипенка – Авт.) побралися, ані в нього, ані в мене не було жодних побічних захоплень... і про нас говорили як про зразкову пару, мовляв, «живуть, як Пилипенки»... Валер'ян зі своєю влюбливою вдачею, здавалося, взагалі був мало здібний до моногамії. Якийсь час він був закоханий у двох сестер, але нарешті сестри поставили йому ультиматум, щоб він вибрав котрусь із них».

З ЛИСТІВ В. ПОЛІЩУКА ДО ДРУЖИНИ ОЛЕНИ КОНУХЕС

Париж, 31 січня 1925 року
 Да, Йолю, купив тобі цілий флакон Лорігану де Коті і дві пари паризьких шовкових панчо. Це вже моя остання для дому покупка, бо, мабуть, на дорогу додому доведеться позичати грошей трохи, коли десь не викручу.

М. Дубно, готель «Париж», 9 жовтня 1928 року

Накупив трохи книжок і дрібниці з туалету. Шкода, що не взяв до Львова більше грошей, тут тряпки дешеві.

Дорогунька Йолю!

Цілую тебе міцно-міцно, не без еротизму. ...Товариш зав'яже мені книжки, що мають їхати додому, а через годи-

Валер'ян Поліщук з дружиною і донькою

ну я кочу на Берлін. Звичайно, грошей мені таки не вистачило, і я доларів 10 позичив до Берліна. Зруйнували мій бюджет польські й українські книжки.

Цілую міцно, захоплено і всюди, де можна і не можна.

Сергій Пилипенко

Берлін, 12 жовтня 1928 року
 Нарешті я виспався, поснідав і збираюся до Люби, щоб допомогла мені купити одягу... Я вчора купив узуття. Купував у дуже розкішному магазині Ляйзера, де показували на рентгені, як лежать пальці в черевиках, чи не буде тісно і т. д.

Берлін, 15 жовтня 1928 року
 Накупив я різного барахла і розтратився, аж страшно. Ти, Йолю, ...підготуй ґрунт, щоб можна було мені обов'язково в Осло вислати ще хоч 50 доларів. ...Купив тобі плед чудовий, духи, берет модний і нитку паризького жемчугу – теплого рожевого і теж дуже модного. Три шляпи собі, тобі, з твоїми ініціалами, три рушники, собі

халат і пальто та дві пари обуви. Білизни ще не купив, але зараз, аж до висилки нових мені грошей, не купуватиму.

Берген, 2 листопада 1928 року

З грошима влаштувався – 300 крон (150 крб) цапнув у мадам Коллонтай, а 200 крон мені позичають.

Мабуть, клопоту я тобі набрав з своїми телеграмами про гроші, – що й боюся згадати.

КАРДИНАЛОВСЬКА ПРО СВОЮ ІСТОРІЮ ІЗ ПИЛИПЕНКОМ

«Я жила тоді сама й не мала бажання сходитися будь з ким. Та ось одного разу мій друг Валер'ян Поліщук спитав мене, як це так, що я працюю з такою цікавою людиною, як Сергій (Пилипенко – Авт.), і в нас з ним нема роману. «Ви з ним навіть ні разу нікуди не пішли, ані до театру, ані просто на прогулянку», – не вгавав він. Його слова мені запам'яталися й дали новий напрямок моїм

думкам. Наступного дня після праці я запропонувала Сергієві піти в кіно. Він аж ніяк не здивувався і дуже радо прийняв мою пропозицію. Пізніше він зізнався, що Валер'ян і до нього приходив висловити своє здивування нашими офіційними відносинами. А через кілька днів Сергій сам запропонував мені піти разом пообідати, а потім на концерт. Так почалося наше справжнє знайомство, яке переросло в обопільне глибоке почуття».

СІМЕЙНЕ ЖИТТЯ ТА ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ СОСЮРИ

Володимир Куліш згадує: «Так, як жили Сосюра, мабуть ніхто в «Слові» (будинок «Слово», побудований для письменників у Харкові наприкінці 1929 року – Авт.) не жив. Меблів у мешканні дослівно не було. Родина спала покотом на долівці».

Тетяна Кардиналовська розповідає не менш цікаво: «Він (Сосюра – Авт.) був вродливий і дуже влюбливий, постійно приходив до нас до редакції і розповідав про своє чергове кохання, при чому кожного разу запевняв, що нарешті знайшов свою суджену».

Сам Володимир Сосюра в біографічному романі «Третя рота» свідчить: «І було дві сестри, Ліка і Льоля 13, які обидві закохалися в Валерія, і він обох їх любив. Дивно? Але це так. З Льолею до Валерія у мене була любов. Тільки коли я йшов від неї, то після її пестощів почував себе так, ніби по мені проїхав з гуркотом і дзвоном трамвай».

Володимир Сосюра

інформуємо

■ ОБЛАГОРОДЖЕННЯ ТЕРИТОРІЇ МУЗЕЮ ІСТОРІЇ

Київська громада разом із місцевою владою взялася за впорядкування території навколо Національного музею історії України, що на початку вулиці Володимирської.

Як зауважила директорка закладу Тетяна Сосновська на прес-конференції, виросло вже ціле покоління, котре звикло бачити біля Музею хіба що паркан, хоча колись це було ошатне і затишне місце. Пані Тетяна пригадала, як її сюди в дитинстві водила мама, показувала гарну місцевість і сходи, що вели вниз.

Наразі здійснили реконструкцію ганку на Володимирській, що веде до установи, прибрали паркан, тож кияни і гості міста тепер можуть прогулюватися законсервованими руїнами Десятинної церкви. Кошти на відновлення знайшли вітчизняні меценати – вкладено вже 8–9 мільйонів гривень.

Капітальну перебудову проводять за проектом видатного київського архітектора Авраама Мілецького (1918–2004), котрий прославився спорудженням Палацу піонерів і школярів. За свою роботу у 1967 році він отримав Державну премію СРСР.

На відкриття реконструйованого ганку приїхав міський голова Віталій Кличко, котрий зізнався, що дуже радий такій ініціативі. Після цього ножицями перерізав червону стрічку перед сходами. Звичних на цьому місці торговців картинами перемістили через дорогу, а посередині шосе встановили роздільну металеву сітку.

Після відновлення центрального входу і зміцнення підпірної стіни насиплять мощені доріжки з недешевого піщаника, встановлять оригінальні ліхтарі – за особистими кресленнями Мілецького. Буде озеленена вся територія – від ганку до Пейзажної алеї та сходів, що ведуть на Воздвиженку. Також меценати планують відновити оглядовий майданчик, аби можна було насолоджуватися панорамним видом.

Другу частину проекту реалізують до середини кінця вересня. Усього витратять 19 мільйонів гривень. Проте далеко не всі підтримали ідею облаштування навколумузейної ділянки. Зокрема, член Громадської ради, відомий ведучий Андрій Куликов, був проти, побоюючись, що за нібито гарною ідеєю приховується бажання сучасних нуворисів використати територію для своїх меркантильних інтересів.

Втім, за словами депутата Київради Олексія Резнікова, після реконструкції не з'явилось тут жодного кафе чи ресторації, або ж якогось іншого розважального закладу.

«І не буде», – підсумував Резніков.

Сергій БАХІН

Міністерство культури України, відповідно до Закону України «Про культуру», оголошує конкурс на посаду генерального директора державного підприємства «Дирекція пересувних церковних колективів України» (далі – Підприємство) (вул. Велика Житомирська, 4-а, м. Київ, 01025)

1. Строк приймання документів на участь у конкурсі.

Документи на участь у конкурсі приймаються з **04.07 по 02.09 2016 року**.

2. Початок формування конкурсної комісії.

Міністерство культури України (далі – орган управління) розпочинає формування конкурсної комісії з **04.07.2016 року**.

3. Умови проведення конкурсу.

Обов'язковою умовою проведення конкурсного добору є його відкритість.

Представники засобів масової інформації та громадськості мають право бути присутніми на засіданнях конкурсної комісії під час проведення співбесіди з кандидатами, під час якої публічно презентуються запропоновані проекти програм розвитку Підприємства на один і п'ять років.

До участі у конкурсі не допускаються особи, які:

- визнані в установленому порядку недієздатними або їх дієздатність обмежена;
- мають судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;
- є близькими особами або членом сім'ї керівників органу управління.

Міністерство культури України, відповідно до Закону України «Про культуру», оголошує конкурс на посаду генерального директора державного підприємства «Харківський державний цирк імені Ф. Д. Яшинова» (далі – Підприємство) (майдан Ірини Бугримової, 1, м. Харків, 61126)

1. Строк приймання документів на участь у конкурсі.

Документи на участь у конкурсі приймаються з **29.06 по 28.07 2016 року**.

2. Початок формування конкурсної комісії.

Міністерство культури України (далі – орган управління) розпочинає формування конкурсної комісії з **29.06.2016 року**.

3. Умови проведення конкурсу.

Обов'язковою умовою проведення конкурсного добору є його відкритість.

Представники засобів масової інформації та громадськості мають право бути присутніми на засіданнях конкурсної комісії під час проведення співбесіди з кандидатами, під час якої публічно презентуються запропоновані проекти програм розвитку Підприємства на один і п'ять років.

До участі у конкурсі не допускаються особи, які:

- визнані в установленому порядку недієздатними або їх дієздатність обмежена;
- мають судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;
- є близькими особами або членом сім'ї керівників органу управління.

Особа, яка бере участь у конкурсі, подає такі документи:

– заява про участь у конкурсі з наданням згоди на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;

– автобіографія, що містить прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік і місце народження, інформацію про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (у тому числі на виборних посадах), контактний номер телефону та адресу електронної пошти чи іншого засобу зв'язку, відомості про наявність чи відсутність судимості;

– копія документа, що посвідчує особу, копії документів про вищу освіту;

– два рекомендаційні листи довільної форми;

– мотиваційний лист довільної форми.

Зазначені документи надсилаються на поштову та електронну адреси: вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601, контактний телефон: (044) 234–21–12, Іванова Лілія Миколаївна, електронна адреса: sirkus@mincult.gov.ua.

Особа може подати інші документи на свій розсуд, які можуть засвідчити його професійні чи моральні якості.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несе кандидат.

Публічні презентації проектів програм розвитку Підприємства на один і п'ять років кандидати презентують під час другого засідання конкурсної комісії.

Проект програми плану розвитку закладу культури на один рік має містити:

– пропозиції щодо виконання Підприємством результативних показників фінансово-господарської діяльності та їх поліпшення у порівнянні з попереднім роком;

– детальний першочерговий план розвитку Підприємства;

Особа, яка бере участь у конкурсі, подає такі документи:

– заява про участь у конкурсі з наданням згоди на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;

– автобіографія, що містить прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік і місце народження, інформацію про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (у тому числі на виборних посадах), контактний номер телефону та адресу електронної пошти чи іншого засобу зв'язку, відомості про наявність чи відсутність судимості;

– копія документа, що посвідчує особу, копії документів про вищу освіту;

– два рекомендаційні листи довільної форми;

– мотиваційний лист довільної форми.

Зазначені документи надсилаються на поштову та електронну адреси: вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601, контактний телефон: (044) 234–21–12, Іванова Лілія Миколаївна, електронна адреса: sirkus@mincult.gov.ua.

Особа може подати інші документи на свій розсуд, які можуть засвідчити його професійні чи моральні якості.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несе кандидат.

Публічні презентації проектів програм розвитку Підприємства на один і п'ять років кандидати презентують під час другого засідання конкурсної комісії.

Проект програми плану розвитку закладу культури на один рік має містити:

– пропозиції щодо виконання Підприємством результативних показників фінансово-господарської діяльності та їх поліпшення у порівнянні з попереднім роком;

– детальний першочерговий план розвитку Підприємства;

– очікувані результати.

Проект плану розвитку закладу культури на п'ять років має містити:

– аналіз поточного стану діяльності Підприємства;

– перспективи розвитку Підприємства, заходи з виконання завдань та результати аналізу можливих ризиків, поліпшення техніко-економічних та фінансових показників закладу культури, підвищення його конкурентоспроможності;

– пропозиції щодо залучення інвестицій для розвитку Підприємства та щодо очікуваної динаміки поліпшення результативних показників фінансово – господарської діяльності Підприємства тощо;

– очікувані результати.

Також план розвитку Підприємства на п'ять років може містити:

– план реформування Підприємства;

– шляхи інтеграції Підприємства в світовий культурний процес;

– додатки.

4. Строки проведення конкурсу
Конкурсний добір починається **04.07.2016 року** та закінчується не пізніше **04.09.2016 року**.

5. Вимоги до кандидатів для участі у конкурсі

Кваліфікаційні вимоги:

– вища освіта;

– стаж роботи у сфері культури не менше трьох років;

– володіння державною мовою;

– здатність за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.

З інформацією, що стосується умов праці, відомості про матеріально-технічну базу Підприємства, фінансову звітність за попередній бюджетний період Підприємства можливо ознайомитися на офіційному сайті Мінкультури (рубрика «вакансії»).

– очікувані результати.

Проект плану розвитку закладу культури на п'ять років має містити:

– аналіз поточного стану діяльності Підприємства;

– перспективи розвитку Підприємства, заходи з виконання завдань та результати аналізу можливих ризиків, поліпшення техніко-економічних та фінансових показників закладу культури, підвищення його конкурентоспроможності;

– пропозиції щодо залучення інвестицій для розвитку Підприємства та щодо очікуваної динаміки поліпшення результативних показників фінансово-господарської діяльності Підприємства тощо;

– очікувані результати.

Також план розвитку Підприємства на п'ять років може містити:

– план реформування Підприємства;

– шляхи інтеграції Підприємства в світовий культурний процес;

– додатки.

4. Строки проведення конкурсу.
Конкурсний добір починається **29.06.2016 року** та закінчується не пізніше **29.08.2016 року**.

5. Вимоги до кандидатів для участі у конкурсі

Кваліфікаційні вимоги:

– вища освіта;

– стаж роботи у сфері культури не менше трьох років;

– володіння державною мовою;

– здатність за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.

З інформацією, що стосується умов праці, відомості про матеріально-технічну базу Підприємства, фінансову звітність за попередній бюджетний період Підприємства можливо ознайомитися на офіційному сайті Мінкультури (рубрика «вакансії»).

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

ПІСЛЯМОВА

ФІЛЬМ-НАТХНЕННЯ

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Презентовано стрічку про Україну і Грузію – про талановиту мисткиню й велику любов.

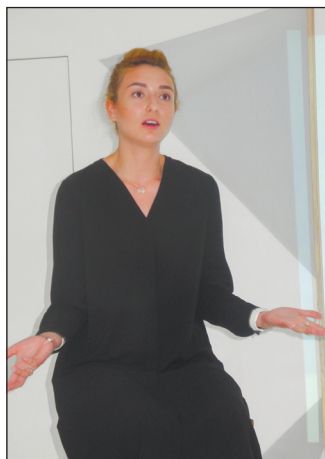
Киянка Марина Карпій із п'яти років почала цікавитись та експериментувати з фотографією. Першим об'єктом її дитячого захоплення стала рідна мама. Вона дивувалась тому, як замість швидкого кількасекундного наведення фотоапарата та клацання – її малолітня донька довго і настирливо вибудовувала композицію, здавалося, звичайної буденної зйомки... Із плином часу дитяче захоплення Марини переросло у хобі, без якого вона не мислить свого життя. Дівчина твердо вирішує стати професійним фотографом.

Це підтримує батько, але не схвалює мати. Проте, коли стається нещастя – в Марини раптом крадуть весь її довгозбираний роками комплект дорогої фототехніки, – саме мама продає дуже необхідний для неї самої автомобіль і... купує доньці нове приладдя.

Життя і творчість тривають далі. Марина висловлює велику подяку Київській школі фотографії, яка дала їй змогу освоїти основи професійної роботи фотографа. А далі були тисячі різнопланових знімків – сесія за сесією.

І постійне експериментування, закономірно, приносить свої плоди: приходять успіх і визнання. На творчу манеру Карпій звертають увагу колеги по цеху, представництво Сапон, і найголовніше – публіка.

«Сарафанне радіо» клієнтів робить свою роботу: її запрошують на фотосесії спочатку

Марина КАРПІЙ

в інші міста країни, а згодом вона отримує і закордонні замовлення. Черга на зйомки дуже важливих у житті людей подій розтягується на рік наперед...

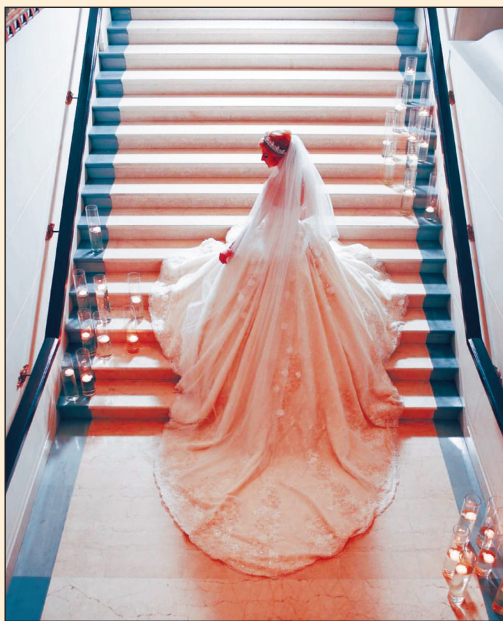
Іноді клієнти заради фотосесії саме з Мариною Карпій переносять дату або навіть замовлене заздалегідь місце проведення вінчань чи весіль! Під час однієї такої поїздки до Грузії вона несподівано знаходить свою другу половину – популярного в цій країні виконавця Гігі Дедаламазишвілі, лідера гурту Mgzavrebi. Відтоді вони стають майже єдиним цілим, а Грузія для

Марини – другою Батьківщиною... Там же вона й проводить щорічні сезонні пленери для десятків фотомайстрів-початківців – як визнаний майстер у царині фотографії.

Про все це йшлося під час перегляду документального фільму «Air. Повітря», створеного Жоржем та Ігорем Даровським і презентованого в «Пінчук Арт Центрі», – у рамках розпочатої цієї події серії зустрічей з відомими фотомитцями.

з тобою кожен день. Фільм про Україну і Грузію, про велику любов, про основний принцип життя: бути чесним із собою та оточуючими тебе людьми; фільм про затишок і близьких, про вміння бачити головне і бачити вчасно.

Героїня стрічки – у відповідях на численні запитання присутніх постала в ролі психолога від природи, який тонко відчуває настрій та емоції своїх фотогогерів і майстерно передає це у власних шедеврах. Кожен знімок, відібраний із тисяч знятих під час лише однієї (!) з багатьох фотосесій та презентований широкій публіці, – виглядає як щаслива мить зі світлопису душі людини.

Фотознімки з презентації фільму

Фільм-портрет про українського фотографа Марину Карпій. Фільм-повітря, фільм-натхнення, фільм про найважливіше – про те, що все можливо, тільки не зупиняйся і помічай дива, які відбуваються

Газета «Культура і життя»

№ 28 (4703), 8 липня 2016 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор
Євген БУКЕТ

Адреса редакції
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-62
cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор
Андрій ЩЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Андрій ВАСЮК (секретар ради), Олег ВЕРГЕЛІС, Богдан ГАЛАЙКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Юрій ЗУБКО, Ростислав КАРАНДЄЄВ, Олексій КОНОНЕНКО, Наталія МУСІЄНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Андрій ЩЕКУН

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65

Дизайн та верстка
Сергій ЗАДВОРНИЙ

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія "Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
Тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
Тел.: +38 (044) 498-23-64;
+38 (097) 111-17-56

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2016

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2016 р.:
1 місяць – 19,22 грн; півріччя – 115,32 грн
У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.
Передплатний індекс
60969

Медіа-портал «Культура»: <http://cultua.media>

Наклад 5 000

Ціна
договірної

4 820 157 940013 1 28